

PENSIOENREGLEMENT
van de
STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS
WATERBOUW
(BPF WATERBOUW)

1 januari 2025

Pensioenreglement BPF Waterbouw

INHOUDSOPGAVE
van het
PENSIOENREGLEMENT BPF WATERBOUW

HOOFDSTUK I Definities	5
ARTIKEL 1 Definities	5
SECTIE A BASISPENSIOENREGELING	11
HOOFDSTUK II Aanspraak op Pensioenen	11
ARTIKEL 2 Aanspraken	11
ARTIKEL 3 Aanspraken op partnerpensioen bij beëindiging partnerrelatie	12
ARTIKEL 4 Aanspraken op invaliditeitspensioen	12
ARTIKEL 5 Aanspraken op arbeidsongeschiktheidspensioen bij WIA	13
ARTIKEL 6 Aanspraken op ouderdomspensioen	14
ARTIKEL 7 Partnerpensioen	15
ARTIKEL 8 Uitruil van partnerpensioen	16
ARTIKEL 9 Omgekeerde uitruil (inruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen)	16
ARTIKEL 10 Wezenpensioen	17
ARTIKEL 11 Bijzondere bepalingen ten aanzien van het partner- en wezenpensioen	17
ARTIKEL 12 Vervroegde ingang van het ouderdomspensioen	18
ARTIKEL 12 A Omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie	18
ARTIKEL 13 Uitstel pensioen ingangsdatum	19
ARTIKEL 14 Hoog-/Laag pensioen	20
ARTIKEL 15 Afkoopverbod	20
ARTIKEL 16 Maximale pensioenaanspraak en toetsing aan maximum	20
HOOFDSTUK III Bijdragen van de deelnemers en van de aangesloten werkgevers	21
ARTIKEL 17 Premiebetaling	21
ARTIKEL 18 Inhouding van de bijdrage van de deelnemer en betaling door de aangesloten werkgever	23
SECTIE B: SPAARPENSIOENREGELING	25
ARTIKEL 19 (verplichte) deelname aan de spaarpensioenregeling	25
ARTIKEL 20 Aanspraken uit de spaarpensioenregeling	25
ARTIKEL 21 Maximale pensioenaanspraak en toetsing aan maximum	26
ARTIKEL 22 Aanwending spaarpensioenkapitaal voor aanspraken op ouderdomspensioen 10 jaar voorafgaand aan de pensioenleeftijd	26
ARTIKEL 23 Inhouding van de bijdrage	27
ARTIKEL 24 (Gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid	28
ARTIKEL 25 Premievrije aanspraken	28

ARTIKEL 26 Verevening van pensioen bij scheiding _____	29
ARTIKEL 27 Waarde-overdracht _____	30
ARTIKEL 28 Afkoop, in pandgeving van rechten, enz. _____	30
SECTIE C: BEPALINGEN VAN TOEPASSING OP DE BASISPENSIOENREGELING (SECTIE A) EN DE SPAARPENSIOENREGELING (SECTIE B) _____	31
HOOFDSTUK IV Vaststelling en uitbetaling van het pensioen _____	31
ARTIKEL 29 Vaststelling van pensioen _____	31
ARTIKEL 30 Toekenning invaliditeitspensioen _____	31
ARTIKEL 31 Uitbetaling van het pensioen _____	31
ARTIKEL 32 Waardeoverdracht _____	32
Hoofdstuk V Voorwaardelijke toeslagverlening _____	33
ARTIKEL 33 Voorwaardelijke toeslagverlening over opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen _____	33
Hoofdstuk VI Informatieverstrekking _____	35
ARTIKEL 34 Informatieverstrekking aan (gewezen) deelnemers, gepensioneerde deelnemers en gewezen partners _____	35
ARTIKEL 35 Informatieverstrekking op verzoek _____	35
HOOFDSTUK VII Slotbepalingen _____	35
ARTIKEL 36 Wettelijke maatregelen _____	35
ARTIKEL 37 Inlichtingen _____	36
ARTIKEL 38 Verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten _____	36
ARTIKEL 39 Bijzondere beslissingen _____	37
ARTIKEL 40 Geldigheidsduur actuariële factoren / verhogingsbedragen _____	37
ARTIKEL 41 Inwerkingtreding _____	37
Bijlagen _____	39
BIJLAGE I A Reductiefactoren van het ouderdomspensioen bij vervroegde pensionering _____	39
BIJLAGE I B Factoren omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie _____	40
BIJLAGE I C Leeftijdsafhankelijke factoren zoals bedoeld in artikel 6.1.A voor de omzetting van ouderdomspensioen opgebouwd voor 1 januari 2018 van pensioenrekenleeftijd 67 jaar naar pensioenrekenleeftijd 68 jaar per 1 januari 2018. _____	41
BIJLAGE II A Vermenigvuldigingsfactoren van het ouderdomspensioen bij uitstel van de datum van pensioeningang _____	42
BIJLAGE II B Vermenigvuldigingsfactoren van het ouderdoms- en partnerpensioen bij uitstel van de datum van pensioeningang _____	42
BIJLAGE III A en B Verhoging bij uitstel van de datum van pensioeningang zoals bedoeld in artikel 13, lid 2 _____	43
BIJLAGE III C Actuariële factoren bij afkoop, keuze voor hoog-laag _____	44
BIJLAGE IV A Factoren uitruil en omgekeerde uitruil _____	46
BIJLAGE IV B De door het bestuur vastgestelde verhogingen als bedoeld in artikel 6: _____	48

BIJLAGE IV C De door het bestuur vastgestelde verhogingen als bedoeld in artikel 6C (ingegaan ouderdomspensioen) en artikel 7, lid 5 (ingegaan partnerpensioen):	50
BIJLAGE IV D De verhogingen van de jaarinkomens als bedoeld in artikel 17, lid 6 onder c zijn door het bestuur als volgt vastgesteld:	52
BIJLAGE IV E De verhogingen van de invaliditeitspensioenen als bedoeld in artikel 33, lid 3 zijn door het bestuur als volgt vastgesteld:	54
BIJLAGE IV F De verhogingen van de arbeidsongeschiktheidspensioenen als bedoeld in artikel 5, lid 3 zijn door het bestuur als volgt vastgesteld:	56
BIJLAGE V A Omzetting spaarpensioenkapitaal (Sectie B reglement)	58
BIJLAGE V B Vaststelling percentage premie spaarpensioenregeling bij inkomen (2025)	60
BIJLAGE V C Overgangsregeling vaststelling percentage rendementsbijschrijving art. 20 Pensioenreglement BPF Waterbouw	61
BIJLAGE V D Overgangsregeling omzetting pensioenspaarkapitaal bij invoering reglement 1-1-2019	63
BIJLAGE VI Beschrijving fiscale toetsen	65

HOOFDSTUK I Definities

ARTIKEL 1 Definities

In dit reglement, en voor alle secties daarvan, wordt verstaan onder:

1. STATUTEN:

de statuten van het fonds;

2. DEELNEMERS:

Deelnemers zijn:

- a. de personen, in dienst van een werkgever, jonger dan achtenzestig jaar, die in Nederland of het gedeelte van het continentale plat waarop Nederland soevereine rechten heeft, arbeid verricht op baggermolens, al of niet zelfladende of zelfvarende zuigers, hopperzuigers, drijvende elevatoren, onderlossers, elevatorbakken en op in het baggerbedrijf gebruikte hulpvaartuigen en ander baggermaterieel, dan wel arbeid verricht als stortbaas of als stortwerker op het zogenaamde natte stort;
- b. de werknemers, die door het bestuur op verzoek tot groepsgewijze deelneming zijn toegelaten. Het bestuur kan aan deze deelneming bijzondere voorwaarden verbinden;
- c. degenen, die krachtens een inleenovereenkomst bij een aangesloten werkgever werkzaam zijn en die door het bestuur op verzoek van de aangesloten werkgever tot groepsgewijze deelneming zijn toegelaten. Het bestuur kan aan deze deelneming bijzondere voorwaarden verbinden;
- d. de werknemers, bedoeld onder a en b, die het dienstverband met een aangesloten werkgever hebben beëindigd dan wel degenen, voor wie de inleenovereenkomst met een aangesloten werkgever is geëindigd en die de deelneming onder door het bestuur te bepalen voorwaarden vrijwillig hebben voortgezet;
- e. degenen, aan wie een uitkering ingevolge de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) of de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) wordt betaald en voor wie op grond daarvan ingevolge het pensioenreglement premie geacht wordt aan het fonds te zijn betaald;
- f. voor wat betreft het invaliditeitspensioen; de deelnemer in de pensioenregeling voor wie de opslag op de pensioenpremie betaald is zoals omschreven in artikel 18 lid 1 sub c;
- g. de personen:
  1. waarvan het bestaan van een arbeidsovereenkomst met een werkgever is vastgesteld door de rechter, vanaf de datum waarop de rechter het vonnis of arrest heeft gewezen en/of
  2. waarvan het bestaan van een arbeidsovereenkomst met een werkgever is vastgesteld door de Belastingdienst, vanaf de datum waarop de Belastingdienst een beschikking heeft afgegeven dat er loonheffing moet worden toegepast en/of
  3. die het recht op een arbeidsovereenkomst invoeren op grond van de Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden of de Wet beoordeling arbeidsrelaties, vangt de deelneming aan op de datum waarop volgens de beschikking van de rechter sprake is van een arbeidsovereenkomst, indien:
    1. deze binnen twee maanden nadat de dagvaarding is betekend of het werk is aangevangen schriftelijk of digitaal melding doen aan de werkgever / opdrachtgever en
    2. de werkgever / opdrachtgever aan het fonds de hoogte van de vergoeding heeft doorgegeven op de datum waarop de werkzaamheden zijn aangevangen inclusief het aantal gewerkte uren binnen dit loontijdvak.

Bij het bepalen van het aantal deelnemersjaren worden de periodes niet meegerekend die zijn gelegen vóór de datum waarop de rechter heeft bepaald, of de Belastingdienst heeft beschikt, dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst en worden periodes waarin de werkenden ingeschreven stonden als ondernemer in het Handelsregister in beginsel niet in aanmerking genomen, tenzij deze binnen 2 maanden na aanvang van werkzaamheden in de sector / onderneming zijn gemeld en premies zijn afgedragen.

2A. **Geen** deelnemers zijn:

werknemers die aan alle navolgende, in de volgende leden nader uitgewerkte, voorwaarden voldoen:

- op basis van rechtskeuze is op de arbeidsovereenkomst van de werknemer geen Nederlands recht van toepassing en;
- Nederland is voor de werknemer niet te beschouwen als “gewoonlijk werkland” en;
- de werknemer heeft geen “kennelijk nauwere band” met Nederland dan het land van de rechtskeuze en;
- de werkgever met wie de werknemer de arbeidsovereenkomst heeft gesloten is niet in Nederland gevestigd.

Nederland wordt daarbij beschouwd als “gewoonlijk werkland” als bedoeld in voorgaande zin, indien de werknemer gedurende een periode van in totaal 12 maanden onafgebroken in Nederland of op het Nederlands continentaal plat werkzaam is geweest (hierna te noemen de “12-maanden-eis”). Daarbij geldt dat wanneer sprake is van één (of meer) tussentijdse onderbreking(en) van de werkzaamheden van de werknemer binnen Nederland of op het Nederlands continentaal plat voor een periode korter dan 3 maanden, de periode voor en na die onderbreking(en) moeten worden samengeteld voor de beoordeling of de werknemer aan de “12-maanden –eis” voldoet. Ook geldt dat de toetsperiode van 12 maanden eerst aanvangt nadat de werknemer een periode van 6 weken aaneengesloten binnen Nederland of op het Nederlands continentaal plat werkzaam is geweest. Daarbij geldt dat die periode van 6 weken meetelt voor het voldoen aan de 12 maanden-eis.

Een werknemer die meent dat sprake is geweest van Nederland als “gewoonlijk werkland” en door de werkgever niet als deelnemer is aangemeld dient ten opzichte van het fonds aan te tonen dat Nederland, gelet op het voorgaande, in zijn situatie wel was aan te merken als “gewoonlijk werkland”.

Van een “kennelijk nauwere band” met Nederland zoals hiervoor genoemd is sprake wanneer premies en belastingen over het salaris van de werknemer in Nederland worden afgedragen en de werknemer bij pensionering terug kan vallen op het Nederlandse overheidspensioen (AOW) voor deze periode.

3. (INVALIDITEITS)PENSIOENGERECHTIGDE:

degene aan wie een (invaliditeits)pensioen door het fonds is toegekend

4. LOON:

- a. voor de deelnemers als bedoeld in lid 2 sub a van dit artikel, geldt als loon het loon in de zin van artikel 16 van de Wet financiering sociale verzekeringen, vermeerderd, indien en voor zover daarvoor geen vergoeding van de werkgever tegenover staat, met:
  - het werknemersdeel van de aan het fonds betaalde premie(s);
  - en verminderd met de in dat loon opgenomen waarde van de bedrijfsauto.
 Indien de deelnemer als bedoeld in dit lid gebruik maakt van een verlofperiode als bedoeld in hoofdstuk 6 van de Wet Arbeid en Zorg in verband met ouderschapsverlof, geldt tijdens het ouderschapsverlof het in dit lid omschreven loon, dat de deelnemer

in de periode van 26 weken voorafgaande aan het ouderschapsverlof gemiddeld verdiende;

- b. voor de deelnemers, bedoeld in lid 2 sub b en c van dit artikel, geldt als loon een door het bestuur te bepalen bedrag;
- c. voor de deelnemers, bedoeld in artikel 1 lid 2 sub a, b en c van dit artikel, geldt ingeval van arbeidsongeschiktheid dat in het tweede ziektejaar de pensioenopbouw plaatsvindt op basis van de pensioengrondslag zoals die gold tijdens het eerste ziektejaar;
- d. voor de deelnemers als bedoeld in lid 2 sub d van dit artikel geldt als loon het volgens artikel 17 lid 2 van dit reglement vastgestelde bedrag;
- e. vervallen;
- f. voor de deelnemers als bedoeld in lid 2 sub f van dit artikel geldt als loon het bedrag dat wordt verkregen door het volgens artikel 17, lid 6a van dit reglement vastgestelde premiebedrag, te delen door het premiepercentage dat krachtens artikel 17, lid 6a geldt voor degenen die 65 % - 100 % arbeidsongeschikt zijn;
- g. de deelnemer of aangesloten werkgever, waarvan het bestuur de overtuiging heeft dat hij gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering, wordt op zijn aanvraag door het bestuur van de verplichting van naleving van het bij of krachtens de statuten en reglementen van de pensioenregeling bepaalde, vrijgesteld. Deelnemers die geen vrijstellingen hebben en in dienst zijn van een aangesloten werkgever, die wel vrijstelling heeft, betalen de door hen verschuldigde bijdragen rechtstreeks aan het fonds. De opbouw van pensioenvervangende uitkeringen geschiedt op basis van te storten spaarbedragen. De spaarbedragen die voor de pensioenvervangende uitkeringen kunnen worden gestort, worden bepaald overeenkomstig de premies die voor een niet-gemoedsbezwaarde deelnemer op grond van dit pensioenreglement verschuldigd zijn. Hierbij worden de voorwaarden van het Besluit van 11 december 2018, nr. 2018-28514, Stcrt. nr. 68653 d.d. 28 december 2018 of een later (daarvoor in de plaats tredend) besluit in acht genomen;

5. JAARINKOMEN:

de som van de loonbedragen, waarover in een kalenderjaar premie is of wordt geacht te zijn betaald; daarbij rekening houdend met het voor dat kalenderjaar geldende maximaal pensioengevend loon als bedoeld in artikel 18ga Wet op de loonbelasting 1964;

6. TOTAALINKOMEN:

de som van de jaarinkomens, inclusief de verhogingen daarvan en inclusief het naar aanleiding van een inkomende waardeoverdracht vastgestelde inkomen, van een deelnemer in de gehele periode van deelneming;

7. INVALIDITEITSPENSIOENREGELING:

de regeling ter vergoeding van het bruto-verschil tussen de grondslag van het invaliditeitspensioen en het bedrag van de WAO-vervolguitkering op grond van artikel 21 WAO;

8. PENSIOENGRONDSLAG:

wanneer ten tijde van het overlijden deelnemerschap bestond, bedraagt de pensioengrondslag:

- a. indien de overleden deelnemer het gehele kalenderjaar voorafgaande aan het jaar van overlijden, deelnemer was, het jaarinkomen waarnaar in dat kalenderjaar pensioenpremie werd afgedragen;
- b. indien de overleden deelnemer niet het gehele kalenderjaar voorafgaande aan het jaar van overlijden deelnemer was, wordt voor het bepalen van het jaarinkomen uitgegaan van het loon over de 12 maanden voorafgaande aan de datum van overlijden, waarnaar pensioenpremie werd afgedragen, zo nodig herleid tot een jaarinkomen;
- c. indien de vaststelling volgens het onder b bepaalde leidt tot een kennelijk onjuiste uitkomst, is het bestuur bevoegd naar billijkheid een pensioengrondslag vast te stellen;

9. PENSIOENGRONDSLAG INVALIDITEITSPENSIOEN:

de loondervingsuitkering als bedoeld in artikel 21 WAO, zoals deze voor de betrokken invaliditeitspensioengerechtigde gold, direct voorafgaand aan het moment van het ontstaan van het recht op de vervolguitkering krachtens de WAO. Indien de invaliditeitspensioengerechtigde niet voor een loondervingsuitkering in aanmerking komt is de grondslag voor het invaliditeitspensioen gelijk aan de loondervingsuitkering die zou zijn vastgesteld als de deelnemer wel voor een dergelijke uitkering in aanmerking zou zijn gekomen;

10. PENSIOENLEEFTIJD:

de AOW-gerechtigde leeftijd. Als de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet is vastgesteld wordt uitgegaan van de hoogste al wel vastgestelde AOW-gerechtigde leeftijd;

11. PENSIOENREKENLEEFTIJD:

de dag waarop de leeftijd van 68 jaar wordt bereikt en waarop de pensioenopbouw is gebaseerd;

12. PARTNER:

degene met wie de deelnemer:

- gehuwd is;
- een geregistreerd partnerschap heeft;
- een gezamenlijke huishouding voert die voldoet aan elk van de volgende voorwaarden:
  - a. er bestaat tussen de ongehuwd samenwonenden geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn;
  - b. er is een notarieel verleden samenlevingscontract, houdende (enige) vermogensrechtelijke aangelegenheden;
  - c. de gezamenlijke huishouding wordt blijkens het samenlevingscontract reeds gedurende ten minste een half jaar gevoerd. Indien de gezamenlijke huishouding reeds vijf jaar of langer bestaat behoeft niet te zijn voldaan aan de voorwaarde sub b;

13. PARTNERRELATIE:

het huwelijk, geregistreerd partnerschap of de gezamenlijke huishouding, die voldoet aan de in het kader van het partnerbegrip gestelde voorwaarden, van de deelnemer;

14 SCHEIDING:

echtscheiding, ontbinding na scheiding van tafel en bed, beëindiging van een geregistreerd partnerschap anders dan door dood of vermissing of beëindiging van gezamenlijke huishouding die voldoet aan de in het kader van het partnerbegrip gestelde voorwaarden;

15. KIND:

het kind van de deelnemer dat in familierechtelijke betrekking staat tot de ouder, die tevens deelnemer is;

16. IN DIT REGLEMENT WORDT GELIJKGESTELD MET:

- werknemer: werkneemster
- vrouw: man
- deelnemer: deelneemster
- echtgenoot: echtgenote;
- weduwe: weduwnaar.

17. ARBEIDSONGESCHIKTHEID:

arbeidsongeschiktheid in de zin van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) of de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

SECTIE A BASISPENSIOENREGELING

HOOFDSTUK II Aanspraak op Pensioenen

ARTIKEL 2 Aanspraken

1. De (gewezen) deelnemer heeft aanspraak op een ouderdomspensioen dat aanvangt bij het bereiken van de pensioenleeftijd. Het ouderdomspensioen wordt uitgekeerd tot en met de maand waarin het overlijden plaatsvindt.
2. De partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer heeft recht op een partnerpensioen dat aanvangt met ingang van de eerste dag van de maand volgende op die waarin de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer is overleden. Het partnerpensioen eindigt met ingang van de maand volgende op die waarin de partner overlijdt.
3. Recht op een wezenpensioen hebben kinderen van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer, indien zij jonger zijn dan 16 jaar. Het recht op een wezenpensioen vangt aan met ingang van de maand volgend op die waarin de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer is overleden. Het recht eindigt met ingang van de maand volgend op die waarin het kind overlijdt, respectievelijk de 16-jarige leeftijd bereikt.

Eveneens recht op een wezenpensioen hebben kinderen van een deelnemer tot en met 26 jaar die onderwijs volgen aan een inrichting voor algemeen vormend - of vakonderwijs. Dit recht bestaat ook voor kinderen tot en met 26 jaar die ten gevolge van ziekte of gebreken blijvend buiten staat zijn met arbeid die voor hun krachten berekend is, 1/3^e aan inkomen te verwerven van hetgeen een gezond kind van gelijke leeftijd zou verdienen. In deze beide gevallen eindigt het wezenpensioen met ingang van de maand volgend op die waarin het kind de 27 jarige leeftijd bereikt, respectievelijk niet meer aan de voorwaarden voldoet.

4. De aanspraak op ouderdomspensioen van een deelnemer of gewezen deelnemer kan zonder toestemming van diens echtgenote of geregistreerd partner niet bij overeenkomst tussen die deelnemer of gewezen deelnemer en het fonds of de werkgever worden verminderd anders dan bij afkoop zoals voorzien bij of krachtens de Pensioenwet, tenzij de echtgenoten / geregistreerd partners het recht op pensioenverevening ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten.
5. De ex-echtgenoot van een (gewezen) deelnemer c.q. de gewezen geregistreerd partner van een (gewezen) deelnemer, kan zijn aanspraak op partnerpensioen en zijn recht op uitbetaling van ouderdomspensioen conform de voorwaarden van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding laten omzetten in een eigen recht op pensioen. Dit recht op ouderdomspensioen gaat in bij het bereiken van de pensioenleeftijd door de ex-echtgenoot / gewezen geregistreerd partner. Het ouderdomspensioen wordt uitgekeerd tot en met de maand waarin het overlijden van de ex-echtgenoot / gewezen geregistreerd partner plaatsvindt. Het fonds verstrekt aan de tot verevening gerechtigde ex-echtgenoot / gewezen geregistreerd partner een bewijsstuk van het eigen recht op pensioen. De (gewezen) deelnemer ontvangt

daarvan een afschrift. De (gewezen) deelnemer ontvangt voorts een opgave van zijn verminderd pensioen. De tot verevening gerechtigde ex-echtgenoot / gewezen geregistreerd partner met een eigen recht op ouderdomspensioen zal voor de rechten, die aan dit reglement kunnen worden ontleend, worden gelijkgesteld met een gewezen deelnemer, met dien verstande dat aan het deelnemerschap geen recht op partner- of wezenpensioen kan worden ontleend.

ARTIKEL 3

Aanspraken op partnerpensioen bij beëindiging partnerrelatie

1. Indien de partnerrelatie van een deelnemer eindigt, verkrijgt de gewezen partner een aanspraak op bijzonder partnerpensioen als de deelnemer ten behoeve van die gewezen partner zou hebben behouden indien op het tijdstip van scheiding zijn deelneming zou zijn beëindigd. Nadat de scheiding bij het fonds is aangemeld ontvangt de gewezen partner een bewijs van het recht.
2. Indien de partnerrelatie van een gewezen of een gepensioneerde deelnemer eindigt door scheiding verkrijgt de gewezen partner van de gewezen of gepensioneerde deelnemer een aanspraak op partnerpensioen als de gewezen of gepensioneerde deelnemer ten behoeve van die partner heeft behouden bij het beëindigen van de deelneming respectievelijk bij pensionering. Nadat de scheiding bij het fonds is aangemeld ontvangt de gewezen partner een bewijs van het recht.
3. Ingeval aan de scheiding een eerdere scheiding van de deelnemer is voorafgegaan, ondergaat het bepaalde in de vorige leden in zoverre wijziging, dat op het laatst ontstane recht op bijzonder partnerpensioen het eerder verworven recht op bijzonder partnerpensioen in mindering wordt gebracht. Dit geldt ook indien de eerdere partner, die een recht op bijzonder partnerpensioen had, inmiddels is overleden.
4. Het bepaalde in de voorgaande leden vindt geen toepassing indien de partners bij de voorwaarden in verband met de partnerrelatie of een schriftelijk gesloten overeenkomst met betrekking tot de scheiding anders overeenkomen. Deze voorwaarden of overeenkomst zijn respectievelijk is slechts geldig als het bestuur van het fonds zich bereid heeft verklaard hiermee in te stemmen en bereid is een uit de afwijking voortvloeiend risico te dekken dan wel de uitkering aan te passen. Een aanvraag voor een dergelijke bereidverklaring kan bij het fonds worden aangevraagd door middel van een door de beide partners ondertekend verzoek daartoe.
5. Het recht op partnerpensioen ten behoeve van de partner van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer kan zonder toestemming van de partner niet bij overeenkomst tussen de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer en het fonds worden verminderd. Elk beding, strijdig met het bepaalde in de vorige zin, is nietig.

ARTIKEL 4

Aanspraken op invaliditeitspensioen

1. Aanspraak op toekenning of verhoging van een invaliditeitspensioen kan worden gemaakt door de deelnemer in de invaliditeitspensioenregeling die in aanmerking komt voor een vervolguitkering op grond van de WAO. Degene, die direct voorafgaande aan het ontstaan of toename van zijn arbeidsongeschiktheid deelnemer was in de invaliditeitspensioenregeling, wordt onverminderd het bepaalde

in artikel 17 lid 1 geacht deelnemer in de invaliditeitspensioenregeling te zijn gebleven zolang deze arbeidsongeschiktheid voortduurt.

2. De eventuele arbeidsongeschiktheid die bestond, of kennelijk te verwachten was op het moment van aanvang van deelneming in de invaliditeitspensioenregeling, wordt bij de vaststelling van de hoogte van het invaliditeitspensioen buiten beschouwing gelaten. De aanspraak wordt in een dergelijk geval uitsluitend berekend over de toename van de arbeidsongeschiktheid, tenzij die toename op het moment van aanvang van deelneming als hiervoor bedoeld kennelijk te verwachten was.
3. Het invaliditeitspensioen wordt toegekend op aanvraag van de rechthebbende. De aanvraag moet worden ingediend bij het fonds binnen één maand na het ontstaan van het recht op invaliditeitspensioen. Indien er sprake is van een toename of afname van de arbeidsongeschiktheid, dient de invaliditeitspensioengerechtigde het fonds hiervan op de hoogte te stellen binnen één maand nadat de betreffende beslissing door de UWV is afgegeven, dan wel na dagtekening van vorenbedoelde beslissing.
4. Het invaliditeitspensioen gaat in op de dag waarop de deelnemer recht verkrijgt op de vervolgitkering krachtens de WAO en wordt uitgekeerd over de dagen waarop de vervolgitkering tot uitkering komt.
5. Het bestuur is bevoegd het recht op invaliditeitspensioen geheel of gedeeltelijk te doen vervallen indien de deelnemer niet tijdig aan het bepaalde in lid 3 van dit artikel heeft voldaan.
6. Het invaliditeitspensioen eindigt met ingang van de dag, waarop de vervolgitkering wordt beëindigd, de invaliditeitspensioengerechtigde overlijdt, dan wel met ingang van de dag waarop de invaliditeitspensioengerechtigde de pensioenleeftijd bereikt.

ARTIKEL 5

Aanspraken op arbeidsongeschiktheidspensioen bij WIA

1. Gedurende de tijd waarover de deelnemer recht heeft op een uitkering krachtens de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), voor ziekte ontstaan tijdens de deelneming aan het fonds heeft hij recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen.
2. Het jaarlijkse arbeidsongeschiktheidspensioen zoals genoemd in het voorgaande lid bedraagt: 70 % van de berekeningsgrondslag vermenigvuldigd met het arbeidsongeschiktheidspercentage. De uitkomst van deze vermenigvuldiging wordt vervolgens verminderd met de uitkering krachtens de WIA die de deelnemer ontvangt, zonder dat daarbij nog rekening is gehouden met de eventuele verdiensten uit arbeid van de deelnemer.

De berekeningsgrondslag zoals genoemd in de voorgaande zin is het jaarinkomen in de zin van dit reglement in het jaar direct voorafgaand aan het ontstaan van de ziekte verhoogd met de percentages zoals genoemd in Bijlage IV B waarmee de jaarinkomens zijn verhoogd tot het jaar van ingang van de uitkering krachtens de WIA.

De berekeningsgrondslag bedraagt echter nimmer meer dan het maximum premieloon per jaar als bedoeld in artikel 17 Wet financiering sociale verzekeringen .

3. Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt, voor zover de middelen van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toestaan, verhoogd met het percentage opgenomen in Bijlage IV F welke is gebaseerd op de stijging van de WAO/WIA.

4. Het arbeidsongeschiktheidspensioen zoals geregeld in dit artikel is gebaseerd op de WIA zoals die geldt vanaf 29 december 2005. Latere wijzigingen in de WIA en de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag hebben geen invloed op de aanspraken, rechten en verplichtingen uit hoofde van dit artikel, tenzij het bestuur, gehoord de partijen betrokken bij de CAO betreffende de loon- en arbeidsvoorwaarden voor het personeel werkzaam in de Waterbouw, anders beslist.

ARTIKEL 6

Aanspraken op ouderdomspensioen

1. De totale aanspraak op ouderdomspensioen van een deelnemer bedraagt de som van de aanspraken genoemd onder A en B.

A. Ouderdomspensioen op grond van jaarinkomens over de jaren vóór 1 januari 2018.

Het jaarlijks ouderdomspensioen op grond van jaarinkomens over de jaren voor 1 januari 2018 bedraagt bij een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar de som van de jaarinkomens:

1. tot 1 januari 2015 verhoogd met de voor die jaarinkomens geldende verhogingen volgens bijlage IV B van dit reglement en vermenigvuldigd met een factor 1,1428 (verhoging pensioenleeftijd van 65 naar 67 jaar per 1 januari 2015);
2. van 1 januari 2015 tot 1 januari 2018 verhoogd met de voor die jaarinkomens geldende verhogingen volgens bijlage IV B van dit reglement.

vermenigvuldigd met de factor behorende bij de leeftijd van de deelnemer op 1 januari 2018 zoals opgenomen in Bijlage I C bij dit reglement (verhoging pensioenrekenleeftijd van 67 naar 68 jaar).

De uitkomst van deze berekening wordt vermenigvuldigd met 0,94% om het ouderdomspensioen ingaande op de pensioenrekenleeftijd van 68 jaar te krijgen voor de periode tot 1 januari 2018.

B. Ouderdomspensioen op grond van jaarinkomens over 2018 en volgende jaren.

Het jaarlijkse ouderdomspensioen op grond van jaarinkomens over 2018 en volgende jaren bedraagt, bij een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar, de som van die jaarinkomens verhoogd met de voor die jaarinkomens geldende verhogingen volgens bijlage IV B van dit reglement.

De uitkomst van deze berekening wordt vermenigvuldigd met 0,94% om het ouderdomspensioen ingaande op de pensioenrekenleeftijd van 68 jaar te krijgen voor de periode vanaf 1 januari 2018.

2. Rekening houdend met artikel 12 en 13 van dit reglement wordt de totale aanspraak genoemd in lid 1 van dit artikel actuariael herrekend naar de pensioenleeftijd.

C. Ingegane ouderdomspensioenen voortvloeiend uit het onder A en / of B bepaalde zijn verhoogd conform bijlage IV C van dit reglement.

D. Invaliditeitspensioen

1. Indien de mate van arbeidsongeschiktheid waarnaar de WAO-uitkering wordt berekend wijzigt, wordt het invaliditeitspensioen op de datum waarop deze wijziging ingaat opnieuw vastgesteld met inachtneming

van de gegevens waarvan de UWV zich heeft bediend ter vaststelling van de nieuwe mate van arbeidsongeschiktheid. In het geval van wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid, wordt evenals de vervolgitkering, de grondslag invaliditeitspensioen herzien, en wel op basis van de gewijzigde mate van arbeidsongeschiktheid. Indien sprake is van een toename van de mate van arbeidsongeschiktheid vindt de bovenstaande herziening plaats indien voldaan wordt aan de in artikel 4 lid 1 en 2 van dit reglement genoemde voorwaarde.

2. Het invaliditeitspensioen wordt, voor zover de middelen van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toestaan, overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 15 WAO herzien. De betreffende bestuursbesluiten worden vermeld in Bijlage IV E van dit reglement.

ARTIKEL 7 **Partnerpensioen**

1. Het jaarlijkse partnerpensioen voor de partner van een overleden deelnemer op grond van deelnemersjaren na 1 januari 1957 bedraagt 0,655% van het totaalinkomen van de deelnemer, verhoogd met het product van 0,655% van de pensioengrondslag en het aantal jaren vanaf het overlijden van de deelnemer tot aan de dag, waarop hij de pensioenleeftijd zou hebben bereikt.
2. Het jaarlijkse partnerpensioen voor de partner van een overleden gewezen of gepensioneerd deelnemer bedraagt 0,655% van het totaalinkomen van de overleden gewezen of gepensioneerd deelnemer.
3. In afwijking van het bepaalde in de leden 1 en 2 bedraagt het pensioen van de partner bedoeld in artikel 3 van dit reglement 0,655% van het totaalinkomen van de overleden (gewezen of gepensioneerd) deelnemer tot de datum waarop de partnerrelatie door scheiding is geëindigd.
4. Indien, op grond van het in artikel 3 van dit reglement bepaalde, een recht op bijzonder partnerpensioen verworven is, heeft de partner van de overleden (gewezen of gepensioneerd) deelnemer recht op een partnerpensioen, waarvan het bedrag wordt bepaald door het partnerpensioen zoals berekend volgens dit artikel, te verminderen met dit eerdere recht op bijzonder partnerpensioen. Dit geldt ook indien de eerdere partner, die een recht op bijzonder partnerpensioen had, inmiddels is overleden.
5. a. Het ingegane partnerpensioen wordt op basis van bijlage IV C van dit reglement verhoogd.
b. Indien het partnerpensioen wordt toegekend aan de partner van een overleden gepensioneerd deelnemer, wordt voor verhoging van het partnerpensioen conform bijlage IV C gehandeld, alsof dat pensioen is aangevangen op de ingangsdatum van het ouderdompensioen.

ARTIKEL 8

Uitruil van partnerpensioenen

1. Vanaf een half jaar maar tenminste drie maanden voor de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat, kan degene die op 1 januari 2002 deelnemer was, of dat na 1 januari 2002 is geworden, kiezen voor een verhoging van de aanspraak op ouderdomspensioen in plaats van (een deel van) de aanspraak op partnerpensioen. De keuze geschiedt door middel van een keuzeformulier dat door het fonds aan de (gewezen) deelnemer ter beschikking wordt gesteld.
2. Een verhoging van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer in plaats van (een deel van) de aanspraak op partnerpensioen, vindt slechts plaats indien de keuze blijkt uit het keuzeformulier. Dit formulier dient vóór de ingangsdatum van het pensioen door de (gewezen) deelnemer en, voor zover daarvan sprake is, diens echtgenote / partner ondertekend te worden.
3. Het bepaalde in lid 1 is niet van toepassing op de aanspraken van de ex-partner.
4. Het gebruik maken van de keuzemogelijkheid als bedoeld in lid 1 is onherroepelijk.
5. Indien de (gewezen) deelnemer, op grond van het lid 1, volledig afstand doet van de aanspraak op partnerpensioen bedraagt de verhoging van de vanaf 1 januari 2002 opgebouwde rechten op ouderdomspensioen 20%. De (gewezen) deelnemer kan desgewenst een gedeelte van 25%, 50% of 75% van de aanspraak op partnerpensioen voor de partner behouden. De bedoelde verhoging van de na 1 januari 2002 opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen wordt dan naar evenredigheid toegepast (15%, respectievelijk 10%, respectievelijk 5% verhoging van de vanaf 1 januari 2002 opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen). De factoren zijn opgenomen in bijlage IV A bij dit reglement.
6. Rechten die vóór 1 januari 2002 zijn opgebouwd en eventuele verhogingen daarvan mogen in het kader van dit artikel niet worden uitgeruild. Rechten die na 1 januari 2002 zijn opgebouwd en eventuele verhogingen daarvan mogen in het kader van dit artikel wel worden uitgeruild.

ARTIKEL 9

Omgekeerde uitruil (inruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen)

1. De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid om te kiezen voor omzetting van het ouderdomspensioen of een deel van het ouderdomspensioen in partnerpensioen. De hoogte van het partnerpensioen mag na die keuze maximaal 70% bedragen van het ouderdomspensioen dat resteert, en bedraagt met inbegrip van de minimaal vereiste AOW inbouw voorts niet meer dan 70% van het pensioengevend salaris. De keuze kan alleen plaatsvinden bij beëindiging van het deelnemerschap aan het fonds en met ingang van de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat of kan ingaan.

De keuze geschiedt door middel van een keuzeformulier dat door het fonds aan de (gewezen) deelnemer ter beschikking wordt gesteld.
2. Een verhoging van de aanspraak op partnerpensioen in de plaats van ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer vindt slechts plaats indien de keuze blijkt uit het keuzeformulier. Dit formulier dient vóór de ingangsdatum van het

pensioen door de (gewezen) deelnemer en, voor zover daarvan sprake is, diens echtgenote / partner ondertekend te worden.

3. Het gebruik maken van de keuzemogelijkheid als bedoeld in lid 1 is onherroepelijk.
4. De omzettingsfactoren, die zijn gebaseerd op algemeen aanvaarde actuariële grondslagen, zijn opgenomen in bijlage IV A bij dit reglement.
5. Het gebruik maken van de keuzemogelijkheid als bedoeld in lid 1 is alleen mogelijk voor zover aan de eisen van artikel 18d Wet op de loonbelasting 1964 wordt voldaan.

ARTIKEL 10 **Wezenpensioen**

1. Het jaarlijkse wezenpensioen bedraagt voor elk in artikel 2 lid 3 van dit reglement genoemd kind 0,13% van het totaalinkomen van de overleden deelnemer, verhoogd met het product van 0,13% van de pensioengrondslag en het aantal jaren vanaf het overlijden van de deelnemer tot de dag, waarop hij de pensioenleeftijd zou hebben bereikt.
2. Het jaarlijkse wezenpensioen is voor elk in artikel 2 lid 3 van dit reglement genoemd kind, van een overleden (gewezen) deelnemer of overleden gepensioneerde deelnemer, dat voor of op de datum van het eindigen van het deelnemerschap of binnen 300 dagen daarna geboren werd, gelijk aan 0,13% van het totale inkomen van de gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer.
3. Het ingegane wezenpensioen wordt op basis van bijlage IV C van dit reglement verhoogd. Voor een wezenpensioen aan een kind van een overleden gepensioneerde deelnemer wordt hierbij gehandeld of het wezenpensioen is aangevangen op de ingangsdatum van het ouderdompensioen.
4. Zijn de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer en diens partner beiden overleden, dan wordt het bedrag van het wezenpensioen verdubbeld.

ARTIKEL 11 **Bijzondere bepalingen ten aanzien van het partner- en wezenpensioen**

1. Indien de deelnemer anders dan ten gevolge van een ongeval komt te overlijden binnen één jaar na de datum van aanvang van de partnerrelatie, bestaat slechts recht op een partnerpensioen dat wordt berekend alsof de deelnemer op het tijdstip van overlijden een gewezen deelnemer was. Dit is anders indien op grond van geneeskundig onderzoek naar het oordeel van het bestuur is gebleken, dat tegen toekenning van recht op partner- en wezenpensioen gedurende dat eerste jaar geen bezwaar bestaat. De kosten van het geneeskundig onderzoek komen voor rekening van de partner en/of wees. De aanwijzing van de geneeskundige geschiedt door het bestuur. Het bestuur is bevoegd in gevallen van bijzondere hardheid ten gunste van de nagelaten betrekking van de deelnemer hiervan af te wijken.
2. Indien een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde deelnemer een partnerrelatie aangaat met een partner, die meer dan 10 jaar jonger is dan hijzelf, wordt het partnerpensioen verminderd met 3% van het oorspronkelijke bedrag voor elk jaar, dat

de partner meer dan 10 jaar jonger is dan de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer. Het leeftijdsverschil wordt in gehele jaren bepaald, waarbij gedeelten van een jaar buiten beschouwing worden gelaten.

3. De partner met wie de deelnemer een partnerrelatie is aangevangen nadat de deelneming is geëindigd zonder nadien te zijn herleefd, heeft geen recht op partnerpensioen.
4. De belanghebbende, door wiens opzettelijk toedoen of grove schuld de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer overlijdt, heeft geen recht op partner- of wezenpensioen.

ARTIKEL 12

Vervroegde ingang van het ouderdomspensioen

1. Het bestuur kan op verzoek van de deelnemer, in bepaalde gevallen, het ouderdomspensioen laten ingaan op een leeftijd die ligt tussen 10 jaar vóór de pensioenleeftijd en de pensioenleeftijd. Het ouderdomspensioen wordt dan actuariael herrekend. Het bestuur stelt het bedrag van het vervroegde pensioen vast door de aanspraak op ouderdomspensioen te vermenigvuldigen met een reductiefactor, aangegeven in Bijlage I A van dit reglement.
2. Een vervroegde ingang als in het vorige lid bedoeld is alleen mogelijk wanneer de deelnemer zijn dienstverband met de werkgever heeft beëindigd en schriftelijk heeft verklaard het arbeidzaam leven te beëindigen met het oogmerk van pensionering. Deze bepaling is niet van toepassing op deelnemers die, op het moment van pensionering, binnen 5 jaar de voor hen geldende AOW-gerechtigde leeftijd bereiken.
3. Het wezen- en partnerpensioen wordt niet verlaagd door een eerdere ingangsdatum van het ouderdomspensioen dan de pensioenleeftijd.
4. Tijdens vervroegd pensioen vindt geen opbouw van pensioen meer plaats en zijn door of ten behoeve van de betrokken werknemer / gepensioneerde geen pensioenpremies meer verschuldigd.

ARTIKEL 12 A

Omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie

1. De (gewezen) deelnemer, die gebruikmaakt van de vervroegde ingang van het ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 12 van het reglement, heeft de mogelijkheid een deel van het ouderdomspensioen om te zetten in AOW-compensatie ter grootte van de enkelvoudige AOW-uitkering (2025 € 13.856,-).
2. De hoogte van de AOW-compensatie wordt vastgesteld op de enkelvoudige AOW-uitkering die geldt op 1 januari van het jaar waarin de AOW-compensatie ingaat.
3. De AOW-compensatie gaat in op de pensioeningangsdatum en eindigt bij het ontstaan van het recht op AOW.
4. De omzetting van het ouderdomspensioen in AOW-compensatie vindt plaats op basis van de factorentabel zoals opgenomen in Bijlage IB bij dit reglement.

ARTIKEL 13
Uitstel pensioen ingangsdatum

1. Indien en voor zover een deelnemer na de voor hem geldende pensioenleeftijd in dienst van een aangesloten werkgever werkzaamheden blijft verrichten, is geen premie meer verschuldigd, en kan het pensioen op verzoek van de deelnemer, met inachtneming van de door de fiscale wet- en regelgeving op dit vlak aan een pensioenregeling gestelde eisen en begrenzingsen worden opgeschort. Het pensioen wordt in dat geval actuariael herrekend en de deelnemer kan kiezen uit de volgende mogelijkheden:
  - I. Het ouderdomspensioen wordt verhoogd met de van toepassing zijnde factor genoemd in bijlage II A van dit reglement;
  - II. Zowel het ouderdomspensioen als het meeverzekerd partnerpensioen worden verhoogd met de van toepassing zijnde factor genoemd in Bijlage II B van dit reglement.

De deelnemer moet zijn keuze maken vóór het bereiken van de voor hem geldende pensioenleeftijd of binnen één maand daarna. Indien de deelnemer binnen de gestelde termijn geen keuze heeft gemaakt, wordt het bepaalde onder II van dit lid toegepast.

2. Onverminderd het bepaalde in lid 1, kan de deelnemer, die in dienst van een aangesloten werkgever na de voor hem geldende pensioenleeftijd werkzaamheden blijft verrichten en waarvan het pensioen nog niet is ingegaan, de premiebetaling op vrijwillige basis voortzetten. Het totaalbedrag van de vrijwillig betaalde premies wordt jaarlijks met 2% verhoogd. Dit percentage wordt eventueel, indien en voor zover de financiële positie van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toelaat, vermeerderd met het percentage van de verhoging zoals vastgesteld op basis van artikel 33 lid 1 van dit reglement. Bovenstaande verhogingen worden alleen toegepast indien dit niet leidt tot overschrijding van de fiscale grenzen. Het opgebouwde saldo kan op het moment van pensioeningang, naar keuze van de deelnemer, worden aangewend voor toekenning van één van de volgende verhogingen:
  - I. Een extra ouderdomspensioen berekend op basis van de factor genoemd in Bijlage IIIA van dit reglement;
  - II. Zowel een extra ouderdomspensioen als een extra meeverzekerd partnerpensioen. Voor het extra ouderdomspensioen is daarbij van toepassing de factor genoemd in Bijlage IIIB van dit reglement en voor het extra meeverzekerd partnerpensioen is 70% van deze factor van toepassing.

De deelnemer moet zijn keuze maken vóór het bereiken van de voor hem geldende pensioenleeftijd of binnen één maand daarna. Indien de deelnemer binnen de gestelde termijn geen keuze heeft gemaakt, wordt het bepaalde onder II van dit lid toegepast.

ARTIKEL 14
Hoog-/Laag pensioen

1. De (gewezen) deelnemer kan uiterlijk 3 maanden voor de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat ervoor kiezen om de uitkering van het ouderdomspensioen eerst hoger en later lager te laten zijn. De keuze geschiedt door middel van een keuzeformulier dat het fonds aan de (gewezen) deelnemer ter beschikking wordt gesteld.
2. Indien een deelnemer een keuze wenst te maken zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel kan enkel een keuze worden gemaakt die is opgenomen in onderstaande tabel:

Periode hogere uitkering	Lagere uitkering als percentage van de hogere uitkering		
5 jaar	90%	80%	75%
10 jaar	90%	80%	75%

3. Het maken van een keuze zoals bedoeld in het eerste lid van dit artikel heeft geen gevolgen voor het nabestaandenpensioen.
4. De omzettingsfactoren zijn opgenomen in bijlage III C bij dit reglement.

ARTIKEL 15
Afkoopverbod

Aanspraken ingevolge deze pensioenregeling kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.

Bij afkoop in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet worden de afkoopfactoren gehanteerd zoals opgenomen in bijlage III C bij dit reglement.

ARTIKEL 16
Maximale pensioenaanspraak en toetsing aan maximum

1. De hoogte van de pensioenaanspraken is in die zin begrensd dat deze nimmer zal leiden tot aanspraken die niet zijn vrijgesteld als loon in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 en de Wet financiering sociale verzekeringen.
2. Het bestuur is bevoegd om maatregelen en fiscale toetsingsprocedures te treffen waarmee zeker wordt gesteld dat de pensioenaanspraken te allen tijde vrijgesteld zijn als loon in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 en de Wet financiering sociale verzekeringen.
3. De beschrijving van de fiscale toetsen worden zoveel mogelijk opgenomen in bijlage VI.

HOOFDSTUK III
Bijdragen van de deelnemers en van de aangesloten werkgevers

ARTIKEL 17
Premiebetaling

1. Voor de deelnemers, bedoeld in artikel 1 lid 2 sub a, b en c van dit reglement bedraagt de premie 16,2% van het loon.
2. Voor de deelnemers, als bedoeld in artikel 1 lid 2 sub d van dit reglement bedraagt de premie 16,2% van het als loon vastgestelde bedrag. Voor het jaar, waarin de vrijwillige deelneming aanvangt, zal als loon worden vastgesteld een bedrag, dat ten hoogste gelijk is aan het in het laatste jaar vóór beëindiging van het dienstverband met een aangesloten werkgever vastgestelde loon. Het verzoek tot vrijwillige voortzetting van de deelneming dient aan het fonds te worden gedaan binnen één maand na het beëindigen van het dienstverband met de aangesloten werkgever.
3. Indien een deelnemer een arbeidsongeschiktheidsuitkering ingevolge de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) of de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) ontvangt, wordt voor hem premie geacht aan het fonds te zijn afgedragen ter hoogte van het in lid 6 bepaalde, mits aan de voorwaarde is voldaan dat de deelnemer op de dag waarop hij arbeidsongeschikt werd deelnemer was in de zin van artikel 1 lid 2, sub a, b, c of d van dit reglement.
4. Het bestuur is bevoegd in gevallen van bijzondere hardheid ten gunste van de (gewezen) deelnemer te beslissen tot toepassing van het bepaalde in lid 3, indien die (gewezen) deelnemer niet aan alle genoemde voorwaarden heeft voldaan.
5. De in lid 3 bedoelde premie zal worden geacht te zijn betaald totdat:
  - a. betrokkene niet langer geacht kan worden arbeidsongeschikt te zijn;
  - b. betrokkene in het genot wordt gesteld van een ouderdomspensioen ten laste van het fonds, doch in ieder geval bij het bereiken van de voor betrokkene geldende pensioenleeftijd;
  - c. betrokkene niet langer voldoet aan de voorwaarden genoemd in lid 3, tenzij lid 4 van toepassing is;
6. a. Bij een arbeidsongeschiktheid in de zin van de WAO bedraagt de premie als bedoeld in lid 3 het in onderstaande tabel genoemde percentage van het onder c genoemde bedrag:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Hoogte premiepercentage
80-100%	16,2%
65-80%	16,2%
55-65%	9,7%
45-55%	8,1%
35-45%	6,5%
25-35%	4,9%

Bij een arbeidsongeschiktheid vastgesteld op basis van de WIA bedraagt de premie als bedoeld in lid 3 het in onderstaande tabel genoemde percentage van het onder c genoemde bedrag:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Hoogte premiepercentage
80-100%	16,2%
65-80%	16,2%
55-65%	9,7%
45-55%	8,1%
35-45%	6,5%

b. Ingeval van toepassing van artikel 44 van de WAO respectievelijk artikel 37 van de WIA wordt als arbeidsongeschiktheidspercentage aangenomen het percentage waarnaar de WAO/WIA-uitkering wordt berekend.

c. Als het in sub a bedoelde bedrag geldt:

1. indien de deelnemer het gehele kalenderjaar voorafgaande aan het jaar van de aanvang van de arbeidsongeschiktheid deelnemer was, het jaarinkomen waarover in dat voorafgaande kalenderjaar pensioenpremie werd afgedragen;
2. indien de deelnemer niet het gehele kalenderjaar voorafgaande aan het jaar van de aanvang van de arbeidsongeschiktheid deelnemer was, wordt voor het bepalen van het jaarinkomen uitgegaan van het loon over 12 maanden voorafgaande aan de datum van arbeidsongeschiktheid waarover pensioenpremie werd afgedragen, zo nodig herleid tot een jaarinkomen;
3. indien de vaststelling volgens het onder 2 bepaalde leidt tot een kennelijk onjuiste uitkomst, is het bestuur bevoegd naar billijkheid een jaarinkomen vast te stellen;
4. de in sub c vastgestelde jaarinkomens worden verhoogd conform bijlage IV D van dit reglement.

d. De onder sub a bepaalde premie kan tezamen met de premie, welke tijdens de arbeidsongeschiktheid door of voor hem aan het fonds moet worden afgedragen, niet meer bedragen dan de premie berekend volgens sub a bij 100% arbeidsongeschiktheid.

e. In geval van toename van het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt de premie geacht te zijn afgedragen tenzij er onmiddellijk vóór de toename een andere pensioenvoorziening, is gaan gelden en voor zover bij die andere pensioenvoorziening opbouw plaatsvindt.

7. Indien in de gevallen als bedoeld in lid 3 van dit artikel geen premie wordt betaald of geacht wordt te zijn betaald, worden de pensioenen berekend als die van een gewezen deelnemer.

ARTIKEL 18
Inhouding van de bijdrage van de deelnemer en betaling door de aangesloten werkgever

1. a. De premie is voor de ene helft verschuldigd door de aangesloten werkgever en voor de andere helft door de deelnemer. De werkgever is verplicht de deelnemersbijdrage in te houden op het loon.
  - b. In afwijking van het bepaalde in sub a, is de werkgever niet verplicht tot inhouding van de deelnemersbijdragen indien en voor zover de werkgever die bijdragen, op grond van de arbeidsovereenkomst met de deelnemer, voor zijn rekening neemt.
  - c. De premie ten behoeve van het invaliditeitspensioen bedraagt 0,0% van het in artikel 1 lid 4 van dit reglement omschreven loon van de desbetreffende deelnemer. Deze premie is verschuldigd door de werkgever, tenzij op grond van de arbeidsovereenkomst tussen de werkgever en de deelnemer een andere premieverdeling geldt. Deze premie is niet verschuldigd voor de deelnemer, die een arbeidsongeschiktheidsuitkering ingevolge de WAO ontvangt, berekend naar een arbeidsongeschiktheid van 65% of meer, tenzij sprake is van toepassing van artikel 44 WAO.
2. De aangesloten werkgever is verplicht zijn eigen bijdrage en de ingehouden deelnemersbijdragen aan het fonds te voldoen.
  3. De aangesloten werkgever is verplicht per door het fonds aangegeven loonperiode een opgave te doen van de door hem aan het fonds verschuldigde premie en deze premie tijdig aan het fonds te betalen. Tot zekerheid voor de juiste en tijdige nakoming door de werkgever van zijn verplichtingen tegenover het fonds kan het fonds een voorschotbetaling verlangen. Het voorschot zal ten hoogste het bedrag zijn dat deze werkgever naar oordeel van het bestuur over het kwartaal verschuldigd zal zijn.
  4. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, is het bestuur bevoegd van de aangesloten werkgever, die meermalen niet of niet tijdig aan zijn verplichtingen tegenover het fonds voldoet, een voorschotbetaling te eisen ten hoogste tot hetgeen die werkgever naar het oordeel van het bestuur over een maand verschuldigd zal zijn.
  5. De bijdragen, genoemd in lid 3 en 4, dienen binnen 10 dagen na afloop van elk kalenderkwartaal c.q. elke maand aan het fonds te zijn voldaan.
  6. Indien de werkgever de deelnemersbijdrage(n) bewijsbaar op het salaris van de deelnemer heeft ingehouden of van de deelnemer heeft ontvangen maar de premie niet aan het fonds heeft afgedragen, wordt voor de vaststelling van de pensioenaanspraken voor de deelnemer en zijn (gewezen) partner en kinderen de premie geacht aan het fonds te zijn betaald.
  7. Het vorige lid is niet van toepassing;
    - indien er sprake is van boze opzet door de werkgever en ook de deelnemer redelijkerwijze opzettelijke benadeling kan worden verweten: in dat geval bepaalt het bestuur of het in het zesde lid bepaalde niet of slechts ten dele toepassing vindt;
    - in de gevallen bedoeld in artikel 61 van de Werkloosheidswet, over de periode zoals beschreven in artikel 64 lid 1 onderdeel c van de Werkloosheidswet;
    - indien het premie betreft die verschuldigd is door een in een andere lidstaat van de Europese Unie gevestigde werkgever, die zich niet heeft aangemeld bij het fonds en het fonds in redelijkheid niet kon weten dat de in een andere lidstaat van de Europese Unie gevestigde werkgever werknemers in Nederland te werk heeft

gesteld;

- ingeval de Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden of de Wet beoordeling arbeidsrelaties is ingeroepen, en degene die het recht op een arbeidsovereenkomst inroept behalve als de volgende voorwaarden zijn vervuld: hij heeft schriftelijk of digitaal een melding gedaan binnen 2 maanden nadat de dagvaarding is betekend aan de werkgever / opdrachtgever én de betreffende werkgever / opdrachtgever opgave heeft gedaan aan het fonds, van de hoogte van de vergoeding op de datum van aanvang van het tijdvak waarop deze opgave betrekking heeft inclusief het aantal gewerkte uren over dit loontijdvak.

8. De werkgever, die nalaat het door hem te betalen voorschot en/of de vastgestelde bijdrage te voldoen, zal van de dag af, waarop het bedrag uiterlijk betaald had moeten zijn, hierover de wettelijke rente op grond van artikel 6:119a jo 6:120 BW verschuldigd zijn, verhoogd met de geldende herfinancieringsrente van de Europese Centrale Bank. Daarenboven is de werkgever verplicht op eerste vordering alle kosten te betalen, welke naar het oordeel van het bestuur tot invordering van het verschuldigde zijn gemaakt.

SECTIE B: SPAARPENSIOENREGELING

ARTIKEL 19

(verplichte) deelname aan de spaarpensioenregeling

Deelneming aan de spaarpensioenregeling overeenkomstig de bepalingen van dit reglement is toegestaan aan de deelnemers als bedoeld in artikel 7 van de statuten van het fonds, met dien verstande dat deelnemers als bedoeld in de beschikking van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 19 augustus 1993, nr SZ/SV/93/3312 verplicht deelnemen in de spaarpensioenregeling.

ARTIKEL 20

Aanspraken uit de spaarpensioenregeling

1. Ten behoeve van de deelnemer wordt een spaarpensioenkapitaal opgebouwd door jaarlijkse storting van maximaal 3,0% van het loon van de betreffende deelnemer op diens pensioenspaarrekening. De hoogte van het in de vorige zin bedoelde percentage is afhankelijk van de leeftijd van de deelnemer in dat jaar en de hoogte van het loon in dat jaar, eventueel herrekend naar een voltijds dienstverband gedurende het gehele jaar. Het percentage wordt na afloop van het betreffende jaar vastgesteld op basis van de matrix opgenomen in bijlage V B.
2. Op de jaarlijkse storting zal een door het bestuur van het fonds vast te stellen bedrag voor kosten en opslagen in mindering worden gebracht.
3. Het totale opgebouwde spaarkapitaal wordt, voor de deelnemers die in de gehele maand van de storting jonger zijn dan 45 jaar, belegd in een portefeuille die voor 75% is samengesteld uit zakelijke waarden (aandelen en onroerend goed) en voor 25% uit vastrentende waarden.
4. Het totale opgebouwde spaarkapitaal wordt, voor de deelnemers die in de maand van de storting 45 jaar of ouder zijn, belegd in een portefeuille die is samengesteld in overeenstemming met de beleggingsportefeuille voor de basisregeling.
5. Het totale opgebouwde spaarpensioenkapitaal wordt jaarlijks verhoogd met een rendementsbijschrijving, die zowel positief als negatief kan zijn, uitgedrukt in een percentage.
6. De rendementsbijschrijving als bedoeld in het vorige lid is het 5 jaarsgemiddelde rendement van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer in het voorgaande jaar was belegd. Hierbij geldt dat over spaarkapitaal dat slechts een gedeelte van het jaar was ingelegd naar rato een rendementsbijschrijving plaatsvindt. Voor de berekening van het percentage van de rendementsbijschrijving over de jaren 2019 tot en met 2024 is een overgangsregeling vastgesteld die als Bijlage V C bij dit reglement is gevoegd.

ARTIKEL 21

Maximale pensioenaanspraak en toetsing aan maximum

1. De hoogte van de pensioenaanspraken is in die zin begrensd dat deze, samen met de aanspraken uit het pensioenreglement, nimmer zal leiden tot aanspraken die niet zijn vrijgesteld als loon in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 en de Wet financiering sociale verzekeringen.
2. Het bestuur is bevoegd om maatregelen en fiscale toetsingsprocedures te treffen waarmee zeker wordt gesteld dat de pensioenaanspraken te allen tijde vrijgesteld zijn als loon in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 en de Wet financiering sociale verzekeringen.
3. De beschrijvingen van de fiscale toetsen worden zoveel mogelijk opgenomen in bijlage VI.

ARTIKEL 22

Aanwending spaarpensioenkapitaal voor aanspraken op ouderdomspensioen 10 jaar voorafgaand aan de pensioenleeftijd

1. Vanaf het moment dat de (gewezen) deelnemer nog 10 jaar verwijderd is van de pensioenrekenleeftijd (68 jaar) wendt het fonds jaarlijks een deel van het spaarpensioenkapitaal aan voor de aankoop van een aanspraak op levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen in de Basispensioenregeling zoals opgenomen in Sectie A van dit reglement.

De aanwending vindt steeds plaats per de eerste dag van een kalendermaand en volgens onderstaand schema:

10 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 10% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 9 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 11% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 8 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 12,5% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 7 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 14,3% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 6 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 16,7% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 5 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 20% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 4 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 25% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 3 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 33,3% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 2 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 50% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal;
 1 jaar voor pensioenrekenleeftijd: 100% van het aanwezige spaarpensioenkapitaal.

Pensioenspaarkapitaal dat ontstaat in het jaar dat de (gewezen) deelnemer de pensioenrekenleeftijd bereikt, wordt direct aangewend voor de aankoop van een aanspraak op levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen in de Basispensioenregeling zoals opgenomen in Sectie A van dit reglement.

Wanneer ingangsdatum van het ouderdomspensioen, naar blijkt uit het door de (gewezen) deelnemer ingediende aanvraagformulier, ligt voor de pensioenrekenleeftijd dient "pensioenrekenleeftijd" in dit artikel te worden gelezen als de werkelijke pensioeningangsdatum.

2. De omzetting van spaarpensioenkapitaal als bedoeld in het voorgaande lid vindt, met inachtneming van de fiscale begrenzingsen, plaats op basis van de factoren zoals opgenomen in Bijlage V A bij dit reglement. De factoren worden jaarlijks vastgesteld op basis van de laatste overlevingstafels met fondsspecifieke correctiefactoren en op basis van de rentetermijnstructuur zoals vastgesteld door De Nederlandsche Bank per 30 november van het kalenderjaar voorafgaande aan de omzetting en zijn inclusief een dekkingsgraadopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad per 30 november van het kalenderjaar voorafgaande aan de omzetting.

Overgangsregeling

In het kader van de invoering van de wijzigingen in de regeling per 1 januari 2019 die noodzakelijk waren in verband met de Wet verbeterde premieregeling is een overgangsregeling getroffen voor de omzetting van het op 31 december 2018 aanwezige spaarpensioenkapitaal. Deze overgangsregeling is als Bijlage opgenomen bij dit reglement.

3. Het deel van het spaarpensioenkapitaal waarvan bij de omzetting zoals bedoeld in het vorige lid blijkt dat het de fiscale grenzen te boven gaat, vervalt aan het fonds.
4. Het opgebouwde spaarpensioenkapitaal vervalt eveneens aan het fonds indien na het overlijden van de deelnemer of de gewezen deelnemer geen aanvullend (bijzonder) partnerpensioen dan wel aanvullend wezenpensioen wordt toegekend.
5. De deelnemer en de gewezen deelnemer zijn verplicht de ingangsdatum van het spaarpensioen tenminste drie maanden van te voren schriftelijk bij de werkgever en het fonds aan te kondigen. Het voor deze melding bij het BPF Waterbouw bestemde formulier dient volledig en naar waarheid ingevuld bij de administratie van het fonds te worden ingeleverd.
6. De deelnemer dient per de datum van ingang van het spaarpensioen het dienstverband met de werkgever te hebben beëindigd en schriftelijk te hebben verklaard het arbeidzaam leven te beëindigen met het oogmerk van pensionering.
7. In het geval sprake is van vervroegde ingang van het ouderdomspensioen dan wel uitstel van de pensioen ingangsdatum stopt de verdere opbouw van spaarpensioenkapitaal.
8. Het pensioen uit hoofde van de spaarpensioenregeling gaat gelijktijdig in met het pensioen uit hoofde van de basispensioenregeling.

ARTIKEL 23

Inhouding van de bijdrage

1. De aangesloten werkgever is verplicht de door de in zijn dienst zijnde deelnemers verschuldigde bijdragen in het kader van de spaarpensioenregeling in te houden bij de uitbetaling van het loon.
2. De aangesloten werkgever is verplicht de bijdragen, welke ingevolge het eerste lid zijn ingehouden of hadden moeten zijn ingehouden en zijn (eventuele) eigen bijdrage in de premie, in totaal bedragende 3,0% van het loon van de deelnemers, aan het fonds te voldoen.

3. De aangesloten werkgever is verplicht, tot zekerheid voor de juiste en tijdige nakoming van zijn verplichtingen tegenover het fonds als bedoeld in het vorige lid, op verzoek van het fonds een voorschot te betalen ten hoogste van hetgeen de aangesloten werkgever naar het oordeel van het bestuur over de periode waarop het voorschot betrekking heeft verschuldigd zal zijn.
4. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, is het bestuur bevoegd van de aangesloten werkgever, die meermalen niet of niet tijdig aan zijn verplichtingen tegenover het fonds voldoet, een voorschot-betaling te eisen ten hoogste tot hetgeen die werkgever naar het oordeel van het bestuur over een halfjaar verschuldigd zal zijn.
5. De bijdragen, genoemd in het derde en vierde lid, dienen binnen 10 dagen na afloop van elk kalenderkwartaal c.q. elke maand aan het fonds te zijn voldaan.
6. Indien de aangesloten werkgever op het loon van een bij hem in dienst zijnde deelnemer enige bijdrage heeft ingehouden, doch die bijdrage, vermeerderd met de door hem verschuldigde bijdrage niet aan het fonds heeft betaald, worden voor de toepassing van artikel 20 sub 1 van dit reglement de bijdragen voor de spaarpensioenregeling geacht aan het fonds te zijn betaald.

ARTIKEL 24 **(Gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid**

Bij intreden van gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van een deelnemer wordt, zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt, de opbouw van het verplichte spaarpensioenkapitaal geheel of gedeeltelijk beëindigd vanaf de datum waarop de uitkering ingevolge de WAO/WIA is ingegaan. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid wordt de opbouw beëindigd naar rato van de mate van arbeidsongeschiktheid.

ARTIKEL 25 **Premievrije aanspraken**

1. Indien de deelneming eindigt anders dan wegens pensioeningang of overlijden van de deelnemer, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op spaarpensioenkapitaal. De vaststelling van de premievrije aanspraak geschiedt uitgaande van het op het moment van beëindiging van de deelneming opgebouwde spaarpensioenkapitaal.
Indien de premievrije aanspraak van het spaarpensioen samen met de premievrije aanspraak uit de basispensioenregeling € 2,- of lager is, dan vervalt de aanspraak op ouderdomspensioen, partnerpensioenen wezenpensioenen van rechtswege bij einde deelname. De waarde van de vervallen aanspraken worden toegevoegd aan de reserves van het fonds.
2. Het premievrije spaarpensioenkapitaal zal jaarlijks worden verhoogd met de rendementsbijschrijving zoals vastgesteld op basis van en opgenomen in de eerste volzin van artikel 20 lid 5 van dit reglement.
3. Op de premievrije aanspraak is het bepaalde in artikel 22 van dit reglement van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 26
Verevening van pensioen bij scheiding

1. Indien het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap van de deelnemer eindigt door scheiding heeft de gewezen echtgenoot c.q. de voormalig geregistreerd partner een aanspraak jegens het fonds op een deel van het aan de deelnemer toekomende spaarpensioenkapitaal. Dit deel is gelijk aan de helft van het spaarpensioenkapitaal dat zou gelden indien:
  - a. de tot verevening verplichte deelnemer uitsluitend zou hebben deelgenomen gedurende de deelnemersjaren gelegen tussen de datum van aanvang van het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap en het tijdstip van de beëindiging van het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap door scheiding, en;
  - b. hij op het tijdstip van scheiding zijn deelneming zou hebben beëindigd anders dan door pensioeningang of overlijden.

Indien het tijdstip van de beëindiging van de deelneming ligt vóór het tijdstip van de beëindiging van het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap door scheiding heeft de gewezen echtgenoot c.q. voormalig geregistreerd partner een aanspraak jegens het fonds op de helft van het spaarpensioenkapitaal, dat zou gelden indien de gewezen deelnemer uitsluitend zou hebben deelgenomen gedurende de deelnemersjaren gelegen tussen de datum van aanvang van het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap en het tijdstip van beëindiging van de deelneming.

2. De aanspraak op verevening van het spaarpensioenkapitaal geldt niet of heeft plaats volgens een andere dan de in lid 1 bedoelde verdeling, indien de deelnemer of gewezen deelnemer en de gewezen echtgenoot c.q. voormalig geregistreerd partner dit bij schriftelijke overeenkomst in verband met de scheiding zijn overeengekomen of dit reeds bij voorwaarden in verband met het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap waren overeengekomen. Ten bewijze hiervan dient een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van de afwijkende overeenkomst aan het fonds te worden overgelegd. Deze voorwaarden of overeenkomst zijn respectievelijk is slechts geldig als het bestuur van het fonds zich bereid heeft verklaard hiermee in te stemmen en bereid is een uit de afwijking voortvloeiend risico te dekken dan wel de uitkering aan te passen. Een aanvraag voor een dergelijke bereidverklaring kan bij het fonds worden aangevraagd door middel van een door de beide echtgenoten c.q. geregistreerd partners schriftelijk ondertekend verzoek daartoe.
3. Zolang een deel van het spaarpensioenkapitaal aan de gewezen echtgenote c.q. voormalig geregistreerd partner toekomt wordt dit in mindering gebracht op het spaarpensioenkapitaal van de (gewezen) deelnemer.
4. Met inachtneming van het in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding terzake bepaalde kan het in de voorgaande leden van dit artikel bedoelde spaarpensioenkapitaal worden omgezet in ouderdomspensioen uitsluitend op het leven van de gescheiden echtgenoot / voormalig geregistreerd partner. Zowel de deelnemer of gewezen deelnemer, de gescheiden echtgenoot / voormalig geregistreerd partner als het bestuur van het fonds dienen met de omzetting in te stemmen.

5. De aanspraak op spaarpensioenkapitaal van een deelnemer of gewezen deelnemer kan zonder toestemming van diens partner niet bij overeenkomst tussen de deelnemer of gewezen deelnemer en de pensioenuitvoerder of de werkgever worden verminderd anders dan bij afkoop zoals voorzien bij of krachtens de Pensioenwet. Elk beding, strijdig met het bepaalde in dit lid, is nietig.
6. Bij de toepassing van dit artikel zullen de bepalingen van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding steeds in acht worden genomen.

ARTIKEL 27
Waarde-overdracht

Het in artikel 25 bedoelde premievrije spaarpensioenkapitaal zal op verzoek van de gewezen deelnemer worden overgedragen aan het fonds dan wel de verzekeringsmaatschappij waar de nieuwe werkgever van de gewezen deelnemer de pensioenaanspraken van betrokkene heeft verzekerd in de gevallen waarbij de aanspraak afgeleid van het spaarkapitaal samen met de aanspraak opgebouwd in basispensioenregeling meer bedraagt dan de wettelijke afkoopgrens. Is de aanspraak lager dan de wettelijke afkoopgrens, maar hoger dan € 2,-, dan vindt automatische waardeoverdracht plaats. Bij de vaststelling van de over te dragen waarde zullen de rekenregels zoals vastgesteld bij of krachtens de Pensioenwet, in acht worden genomen.

ARTIKEL 28
Afkoop, inpandgeving van rechten, enz.

Aanspraken ingevolge deze regeling kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet. Bij afkoop zijn de afkoopfactoren zoals opgenomen bij dit reglement van toepassing.

SECTIE C: BEPALINGEN VAN TOEPASSING OP DE BASISPENSIOENREGELING (SECTIE A) EN DE SPAARPENSIOENREGELING (SECTIE B)

HOOFDSTUK IV Vaststelling en uitbetaling van het pensioen

ARTIKEL 29 Vaststelling van pensioen

1. Vaststelling van de hoogte van een pensioen geschiedt conform het bepaalde in Sectie A en Sectie B van dit reglement. Door of namens belanghebbende wordt een schriftelijk verzoek bij het fonds ingediend, middels één of meer daarvoor bestemde formulieren.
2. In bijzondere gevallen kan het bestuur, met inachtneming van de fiscale regels en begrenzingsen, de hoogte van een pensioen uit eigen beweging vaststellen.

ARTIKEL 30 Toekenning invaliditeitspensioen

1. Het bestuur kent het invaliditeitspensioen toe als aan alle voorwaarden is voldaan.
2. Het invaliditeitspensioen wordt maandelijks uitbetaald zodra het recht op WAO-uitkering over die periode door middel van een betalingsbewijs voldoende is aangetoond door de invaliditeitspensioengerechtigde.

Het fonds draagt zorg voor de wettelijke inhoudingen op het invaliditeitspensioen.

ARTIKEL 31 Uitbetaling van het pensioen

1. De pensioenen worden maandelijks achteraf betaald. Iedere maand wordt 8% van het pensioen ingehouden en gereserveerd voor de jaarlijks in mei uit te betalen vakantietoeslag. Het jaar voor de vakantietoeslag loopt van 1 juni tot en met 31 mei. Het bestuur is bevoegd in bijzondere gevallen een betaling in andere termijnen vast te stellen.
2. Het bestuur is bevoegd de (maandelijkse) pensioenuitkering te vervangen door een bedrag ineens wanneer het pensioen, inclusief vakantietoeslag, op de ingangsdatum niet groter is dan de bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde afkoopgrens. De pensioengerechtigde dient hiermee in te stemmen. Het partner- en het wezenpensioen wordt in dat geval ook afgekocht. Een pensioengerechtigde kan hier eveneens zelf om verzoeken.
3. De betaling van elke pensioentermijn kan afhankelijk worden gesteld van het overleggen van mondeling of schriftelijk door of namens het bestuur gevraagde inlichtingen die nodig zijn ter uitvoering van de statuten of reglementen van het fonds. De pensioenen worden op een door het bestuur te bepalen wijze ter keuze van de deelnemer uitbetaald aan:
  - de aangesloten werkgever, in wiens dienst de pensioengerechtigde laatstelijk is geweest,

- aan de pensioengerechtigde zelf of
  - aan degenen, die bevoegd zijn in rechte voor de betaling kwijting te geven, met dien verstande, dat iedere machtiging tot inning de goedkeuring behoeft van het bestuur. Deze machtiging mag alleen een herroepelijke machtiging zijn.
4. De gerechtigde of zijn wettelijke vertegenwoordiger dient van iedere adreswijziging onmiddellijk kennis te geven aan het fonds.
  5. Indien ten aanzien van ouderdomspensioen lid 2 van toepassing is, dan worden de eventueel meeverzekerde rechten op partnerpensioen tegelijkertijd vervangen door uitkering van een bedrag ineens en vervallen de eventuele rechten op wezenpensioen.
  6. Indien ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding jegens het fonds een recht op pensioenevening is ontstaan, kan onder de in deze wet genoemde voorwaarden voor de tot verevening gerechtigde ex-echtgenoot / voormalig geregistreerd partner een recht op uitbetaling van een deel van elk van de uit te betalen termijnen van het ouderdomspensioen ontstaan. Een dergelijk recht op uitbetaling jegens het fonds sluit een recht op uitbetaling jegens de tot verevening verplichte deelnemer uit. Het fonds verstrekt aan de tot verevening gerechtigde ex-echtgenoot / voormalig geregistreerd partner een bewijsstuk waaruit de tijdens het huwelijk / geregistreerd partnerschap opgebouwde aanspraak waarop de verevening zal worden gebaseerd blijkt alsmede de ingangsdatum van de uitbetaling. De tot verevening verplichte deelnemer ontvangt daarvan een afschrift.

ARTIKEL 32 **Waardeoverdracht**

1. Indien bij toetreding van een deelnemer de contante waarde van pensioenaanspraken wordt overgedragen aan het fonds, worden aan de deelnemer extra aanspraken op pensioen toegekend.
Het fonds is verplicht om aan een inkomende automatische waardeoverdracht mee te werken.
2. Op verzoek van een gewezen deelnemer en zijn eventuele echtgenote, kan de contante waarde van de pensioenaanspraken worden overgedragen aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. Er kan geen verzoek tot waardeoverdracht worden gedaan door de gewezen deelnemer en zijn eventuele partner als de pensioenaanspraak lager is dan de wettelijke afkoopgrens.
3. Als de hoogte van de pensioenaanspraak hoger is dan € 2,-, maar lager dan de wettelijke afkoopgrens, dan vindt automatische waardeoverdracht plaats naar de nieuwe pensioenuitvoerder van de vertrekkende deelnemer.

Om de automatische waardeoverdracht te realiseren vraagt het fonds aan het Pensioenregister gegevens van de nieuwe pensioenuitvoerder op. Zodra de nieuwe pensioenuitvoerder bekend is via het Pensioenregister, wordt de automatische waardeoverdracht gerealiseerd. De deelnemer wordt hierover geïnformeerd.

Indien de vertrekkende deelnemer geen nieuw pensioen opbouwt, of de nieuwe pensioenuitvoerder niet bekend is bij het Pensioenregister, dan blijft de opgebouwde pensioenaanspraak bij het fonds.

Indien na 5 pogingen tot automatische waardeoverdracht in 5 jaar blijkt dat automatische waardeoverdracht niet mogelijk is geweest, dan is tussentijdse afkoop met instemming van de gewezen deelnemer alsnog mogelijk.

Automatische waardeoverdracht wordt niet toegepast op aanspraken op bijzonder partnerpensioen lager dan de wettelijke afkoopgrens.

4. Op een waardeoverdracht als bedoeld in de voorgaande leden van dit artikel zijn de bij of krachtens de Pensioenwet gestelde regels met betrekking tot het recht op waardeoverdracht en de automatische waardeoverdracht van toepassing.

Hoofdstuk V

Voorwaardelijke toeslagverlening

ARTIKEL 33

Voorwaardelijke toeslagverlening over opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen

1. Het bestuur van BPF Waterbouw heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten, opgebouwd onder deze pensioenregeling en zoals opgenomen in Sectie A van dit pensioenreglement, van:
  - i) premiebetalende deelnemers zoals bedoeld in artikel 1 lid 2 sub a t/m d van dit reglement;
  - ii) deelnemers zoals bedoeld in artikel 1 lid 2 sub f van dit pensioenreglement die een WAO- of WIA-uitkering ontvangen en voor wie op grond daarvan ingevolge dit pensioenreglement premie geacht wordt aan BPF Waterbouw te zijn betaald;
  - iii) deelnemers genoemd in artikel 1 lid 2 sub i van dit reglement;
  - iv) pensioengerechtigden, met uitzondering van gerechtigden op invaliditeitspensioen als bedoeld in artikel 1 lid 7 van dit pensioenreglement;
  - v) gewezen deelnemers;
  - vi) tot verevening gerechtigde ex-echtgenoten van (gewezen) deelnemers, jaarlijks te verhogen op basis van de procentuele loonstijging CAO Waterbouw. Onder "loonstijging CAO Waterbouw" wordt in dat kader verstaan de procentuele stijging van het basisloon in de geldende CAO Waterbouw van 30 december van het vorige boekjaar tot 30 december van het boekjaar waarin tot een dergelijke verhoging wordt besloten, met een maximum van 5%.
2. Het bestuur van BPF Waterbouw heeft voorts de ambitie om de ingegane Invaliditeitspensioenen als bedoeld in artikel 1 lid 7 van dit pensioenreglement, te verhogen met de procentuele stijging in het dagloon voor de werknemersverzekeringen in het jaar volgend op het boekjaar waarin tot het toestaan van een dergelijke verhoging besloten wordt.
3. Het bestuur van BPF Waterbouw beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de verhoging van het pensioen in enig jaar en de verwachting van verhogingen voor komende jaren.
4. Tot 1 januari 2023 wordt op de pensioenaanspraken van de deelnemers en de gewezen deelnemers, alsmede op de pensioenrechten van pensioengerechtigden als bedoeld in het 1e lid onder i t/m vi, met uitzondering van gerechtigden op Invaliditeitspensioen als bedoeld in artikel 1 lid 7 van dit pensioenreglement, jaarlijks toeslag verleend van maximaal de

"loonstijging CAO Waterbouw" zoals bedoeld in het 1e lid. Op ingegane Invaliditeitspensioenen wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de verhoging van het dagloon voor de werknemersverzekeringen zoals bedoeld in het 2e lid.

5. Met ingang van 1 januari 2023 wordt op de pensioenaanspraken van de deelnemers als bedoeld in het 1e lid onder i t/m iii jaarlijks toeslag verleend van een door het bestuur van BPF Waterbouw jaarlijks vast te stellen percentage (Percentage Actieven) van de maximale "loonstijging CAO Waterbouw" zoals bedoeld in het 1e lid.
6. Met ingang van 1 januari 2023 wordt op de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en op de pensioenrechten van pensioengerechtigden als bedoeld in het 1e lid onder iv t/m vi, met uitzondering van gerechtigden op Invaliditeitspensioen als bedoeld in artikel 1 lid 7 van dit pensioenreglement, jaarlijks toeslag verleend van een door het bestuur van BPF Waterbouw jaarlijks vast te stellen percentage (Percentage Inactieven) van de maximale "loonstijging CAO Waterbouw" zoals bedoeld in het 1e lid.
7. De percentages voor Actieven en voor Inactieven als bedoeld in de voorgaande leden 5 en 6 van dit artikel hoeven niet noodzakelijkerwijs gelijk te zijn. Het bestuur van BPF Waterbouw is bevoegd te differentiëren in de toeslagverlening tussen gewezen deelnemers en pensioengerechtigden (Inactieven) enerzijds en deelnemers (Actieven) anderzijds, waarbij het bestuur rekening houdt met de evenwichtige belangenafweging als bedoeld in artikel 105 lid 2 Pensioenwet.
8. Op ingegane Invaliditeitspensioenen wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de verhoging van het dagloon voor de werknemersverzekeringen zoals bedoeld in het 2e lid.

Hoofdstuk VI Informatieverstrekking

ARTIKEL 34 Informatieverstrekking aan (gewezen) deelnemers, gepensioneerde deelnemers en gewezen partners

1. Aan de deelnemer wordt bij aanvang van de deelneming de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 21 van de Pensioenwet.
2. Jaarlijks wordt aan elke deelnemer de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 38 van de Pensioenwet.
3. Bij beëindiging van de deelneming wordt aan de deelnemer de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 39 van de Pensioenwet.
4. Aan gewezen deelnemers wordt tenminste een keer in de vijf jaar de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 40 van de Pensioenwet.
5. Bij scheiding wordt aan degene die gewezen partner wordt en een aanspraak verkrijgt op bijzonder partnerpensioen de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 41 van de Pensioenwet.
6. Aan de gewezen partner wordt tenminste een keer in de vijf jaar de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 42 van de Pensioenwet.
7. Bij pensioeningang wordt de gepensioneerde deelnemer de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 43 van de Pensioenwet.
8. Aan gepensioneerde deelnemers wordt jaarlijks de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 44 van de Pensioenwet.

ARTIKEL 35 Informatieverstrekking op verzoek

Aan de (gewezen of gepensioneerde) deelnemer en de gewezen partner wordt op verzoek de informatie verstrekt zoals bepaald bij of krachtens artikel 46 van de Pensioenwet.

HOOFDSTUK VII Slotbepalingen

ARTIKEL 36 Wettelijke maatregelen

Indien de wettelijke bepalingen betreffende de arbeidsongeschiktheid worden gewijzigd, kan aan de artikelen, zoals die luiden voordat ze in verband met die wettelijke maatregelen zullen zijn gewijzigd, geen aanspraak op invaliditeitspensioenrechten worden ontleend, welke afwijken van de na de invoering van die wijziging geldende pensioenregeling.

ARTIKEL 37
Inlichtingen

1. Werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden zijn verplicht aan het bestuur of diens gemachtigde alle inlichtingen te verstrekken, welke het bestuur ter uitvoering van het bepaalde in de statuten of dit reglement nodig acht.
Desverlangd zullen zij aan het bestuur of diens gemachtigde gelegenheid geven inzage te nemen van die boeken en bescheiden, waarvan inzage aan het bestuur of diens gemachtigde noodzakelijk of gewenst voorkomt ter controle op de naleving van dit reglement en de ter uitvoering daarvan verstrekte opgaven; een en ander op de tijd, de wijze en op de plaats als door het bestuur of diens gemachtigde gewenst.
Indien niet voldaan wordt aan deze verplichting is het bestuur van het fonds bevoegd het (invaliditeitspensioen) te weigeren, verlagen of in te trekken.
2. Hetgeen het fonds ten onrechte heeft uitbetaald kan worden teruggevorderd.

ARTIKEL 38
Verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten

1. Het bestuur van BPF Waterbouw kan uitsluitend besluiten om verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen indien:
  - a. het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad als bedoeld in artikel 133a Pensioenwet niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of de bij of krachtens artikel 132 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
  - b. het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan artikel 131 Pensioenwet of artikel 132 Pensioenwet zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
  - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of artikel 139 Pensioenwet.
2. Als een verlaging van verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 140 Pensioenwet noodzakelijk is, dan worden uitsluitend de tot en met 31 december van het kalenderjaar voorafgaand aan het moment van de verlaging opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderd. Het bestuur van het fonds kan besluiten deze verlaging evenredig te spreiden in de tijd.
3. Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.
4. De vermindering, bedoeld in het eerste lid en tweede lid, kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, werkgever en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd. Een vermindering van ingegane pensioenen gaat op zijn vroegst pas in drie maanden nadat de pensioengerechtigden zijn geïnformeerd.

ARTIKEL 39
Bijzondere beslissingen

1. Het bestuur van het fonds kan in bepaalde gevallen afwijken van de bepalingen van dit pensioenreglement, indien gronden van redelijkheid en billijkheid naar zijn oordeel aanleiding geven een in het belang van betrokkene afwijkende regeling te treffen. De belangen van de overige deelnemers mogen hierdoor niet worden geschaad.
2. Het bestuur blijft bij de uitvoering van de regeling en de beslissingen die in het kader daarvan worden genomen binnen de grenzen die de fiscale wet- en regelgeving stellen aan een spaarpensioenregeling.

ARTIKEL 40
Geldigheidsduur actuariële factoren / verhogingsbedragen

1. De in de bijlagen bij dit reglement genoemde actuariële factoren c.q. verhogingsbedragen c.q. afkoopfactoren worden jaarlijks met ingang van 1 januari herzien en gelden tot 1 januari van het volgende jaar. De factoren c.q. verhogingsbedragen zijn vastgesteld op basis van de laatste gepubliceerde overlevingstafels zoals door het fonds gehanteerd rekening houdend met de voor het fonds geldende rentetermijnstructuur per 30 november van het voorgaande jaar.
2. Het voorgaande lid laat onverlet dat het bestuur bevoegd is de in de bijlagen genoemde actuariële factoren c.q. verhogingsbedragen ook tussentijds te herzien.

ARTIKEL 41
Inwerkingtreding

Dit reglement is in werking getreden op 1 januari 1957 en laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2025 ingaande op 1 januari 2025 (invoeging tabellen en bijlagen 2025).

Deze pensioenregeling is door het Ministerie van Financiën op 2 juli 2015 aangewezen als kwalificerende pensioenregeling (kenmerk: DGB/2014/7157U). De pensioenregeling is daarna op 4 november 2015 bij beschikking goedgekeurd door de Belastingdienst (kenmerk beschikking: 2015 Beschikking Waterbouw).

- De pensioenregeling 2017 is vervolgens bij beschikking d.d. 28 september 2018 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De pensioenregeling 2018 is eveneens bij beschikking van 28 september 2018 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De pensioenregeling 2019 is vervolgens bij beschikking per 21 februari 2019 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De pensioenregeling 2020 is vervolgens bij beschikking per 4 mei 2020 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De pensioenregeling 2021 is vervolgens bij beschikking per 8 september 2021 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De pensioenregeling 2022 is vervolgens bij beschikking per 3 mei 2022 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De pensioenregeling 2023 is vervolgens bij beschikking per 22 maart 2023 goedgekeurd door de Belastingdienst.

- De pensioenregeling 2024 is vervolgens bij beschikking van 19 maart 2024 goedgekeurd door de Belastingdienst.
- De wijzigingen per 1 januari 2025 liggen thans nog voor bij de Belastingdienst.

Bijlagen**BIJLAGE I A**
Reductiefactoren van het ouderdomspensioen bij vervroegde pensionering

Leeftijd jaren:	Reductiefactor
58	0,5644
59	0,5912
60	0,6207
61	0,6530
62	0,6887
63	0,7280
64	0,7715
65	0,8197
66	0,8733
67	0,9330
68	1,0000

Bij tussenliggende leeftijden wordt lineair geïnterpoleerd.

BIJLAGE I B

Factoren omzetting ouderdomspensioen in AOW-compensatie

Vermindering OP68 ten gunste van een direct ingaand OP (ter grootte van € 13.856,-)

Table with columns for age (AOW-leeftijd) and months (0 to 12 months) and rows for each month from 57 to 67. Each cell contains a numerical value representing the conversion factor.

BIJLAGE I C

Leeftijdsafhankelijke factoren zoals bedoeld in artikel 6.1.A voor de omzetting van ouderdomspensioen opgebouwd voor 1 januari 2018 van pensioenrekenleeftijd 67 jaar naar pensioenrekenleeftijd 68 jaar per 1 januari 2018.

Leeftijd Jaren:	Factor	Leeftijd Jaren:	Factor
18	1,0606	43	1,0645
19	1,0608	44	1,0645
20	1,0610	45	1,0646
21	1,0611	46	1,0646
22	1,0613	47	1,0646
23	1,0615	48	1,0647
24	1,0616	49	1,0650
25	1,0618	50	1,0652
26	1,0620	51	1,0655
27	1,0622	52	1,0658
28	1,0623	53	1,0661
29	1,0625	54	1,0665
30	1,0627	55	1,0668
31	1,0628	56	1,0672
32	1,0630	57	1,0674
33	1,0632	58	1,0678
34	1,0633	59	1,0680
35	1,0635	60	1,0681
36	1,0636	61	1,0681
37	1,0638	62	1,0679
38	1,0639	63	1,0676
39	1,0640	64	1,0672
40	1,0642	65	1,0666
41	1,0643	66	1,0659
42	1,0644	67	1,0651

BIJLAGE II A
Vermenigvuldigingsfactoren van het ouderdomspensioen bij uitstel van de datum van pensioeningang

Leeftijd bij ingang:	Vermenigvuldigingsfactor:
68	1,0000
69	1,0749
70	1,1586
71	1,2526
72	1,3587
73	1,4790

Bij tussenliggende leeftijden wordt lineair geïnterpoleerd.

BIJLAGE II B
Vermenigvuldigingsfactoren van het ouderdoms- en partnerpensioen bij uitstel van de datum van pensioeningang

Leeftijd bij ingang:	Vermenigvuldigingsfactor:
68	1,0000
69	1,0582
70	1,1211
71	1,1892
72	1,2631
73	1,3433

Bij tussenliggende leeftijden wordt lineair geïnterpoleerd.

BIJLAGE III A en B**Verhoging bij uitstel van de datum van pensioeningang zoals bedoeld in artikel 13, lid 2**

	III A	III B
Leeftijd bij ingang:	Verhoging van het ouderdomspensioen:	Verhoging van het ouderdoms- en het partnerpensioen:
68	4,8711	3,8433
69	5,0810	3,9796
70	5,3068	4,1258
71	5,5522	4,2831
72	5,8202	4,4531
73	6,1137	4,6368

Deze factoren geven per **€ 100,00** inkoopsom het te verkrijgen extra pensioen per jaar. Het kapitaal moet derhalve vermenigvuldigd worden met deze factor en vervolgens gedeeld door 100.

Bij tussenliggende leeftijden wordt lineair geïnterpoleerd.

In deze factoren is al rekening gehouden met de dekkingsgraadopslag (vastgesteld op basis van de beleidsdekkingsgraad per 30 november 2024 (142,0%)).

BIJLAGE III C
Actuariële factoren bij afkoop, keuze voor hoog-laag

Leeftijd jaren:	Afkoopfactoren van het ouderdomspensioen met ingangleeftijd 68	Afkoopfactoren van het uitgesteld (bijzonder) partnerpensioen	Afkoopfactoren van het ouderdoms- en partnerpensioen met ingangleeftijd 68	Afkoopfactoren bij ingang van het partnerpensioen	Leeftijd jaren:	Afkoopfactor ingegaan wezen-pensioen
18	8,9943	3,4811	11,4200	42,5850	0	17,1039
19	9,0356	3,5269	11,4932	42,1563	1	16,4483
20	9,0765	3,5733	11,5664	41,7235	2	15,7814
21	9,1168	3,6204	11,6395	41,2860	3	15,1019
22	9,1564	3,6680	11,7123	40,8439	4	14,4092
23	9,1951	3,7160	11,7844	40,3972	5	13,7031
24	9,2333	3,7643	11,8563	39,9457	6	12,9832
25	9,2708	3,8126	11,9275	39,4891	7	12,2493
26	9,3073	3,8608	11,9975	39,0280	8	11,5004
27	9,3432	3,9087	12,0668	38,5622	9	10,7355
28	9,3780	3,9567	12,1351	38,0919	10	9,9543
29	9,4127	4,0043	12,2029	37,6172	11	9,1570
30	9,4477	4,0518	12,2710	37,1380	12	8,3435
31	9,4829	4,0995	12,3395	36,6539	13	7,5131
32	9,5184	4,1469	12,4080	36,1647	14	6,6649
33	9,5544	4,1942	12,4770	35,6704	15	5,7990
34	9,5906	4,2417	12,5463	35,1714	16	4,9141
35	9,6272	4,2892	12,6160	34,6681	17	4,5145
36	9,6643	4,3364	12,6859	34,1596	18	4,1057
37	9,7019	4,3836	12,7564	33,6463	19	3,6875
38	9,7400	4,4307	12,8273	33,1286	20	3,2597
39	9,7792	4,4778	12,8994	32,6060	21	2,8222
40	9,8205	4,5247	12,9733	32,0789	22	2,3752
41	9,8636	4,5717	13,0492	31,5474	23	1,9190
42	9,9087	4,6185	13,1269	31,0122	24	1,4533
43	9,9560	4,6650	13,2066	30,4728	25	0,9784
44	10,0063	4,7112	13,2891	29,9284	26	0,4943
45	10,0605	4,7570	13,3752	29,3808	27	0,0000
46	10,1183	4,8030	13,4651	28,8285		
47	10,1801	4,8487	13,5587	28,2739		
48	10,2466	4,8935	13,6564	27,7152		
49	10,3187	4,9382	13,7597	27,1520		
50	10,3978	4,9828	13,8699	26,5841		
51	10,4842	5,0275	13,9874	26,0116		
52	10,5783	5,0716	14,1122	25,4360		
53	10,6807	5,1152	14,2450	24,8564		
54	10,7930	5,1573	14,3867	24,2721		
55	10,9166	5,1986	14,5390	23,6835		
56	11,0536	5,2370	14,7028	23,0897		
57	11,2028	5,2743	14,8780	22,4930		
58	11,3666	5,3086	15,0657	21,8920		
59	11,5461	5,3396	15,2668	21,2894		
60	11,7397	5,3702	15,4817	20,6847		
61	11,9527	5,3954	15,7123	20,0791		
62	12,1813	5,4194	15,9576	19,4707		
63	12,4314	5,4381	16,2207	18,8623		
64	12,7040	5,4507	16,5021	18,2559		
65	13,0019	5,4565	16,8040	17,6465		
66	13,3275	5,4559	17,1292	17,0401		
67	13,6821	5,4483	17,4785	16,4341		
68	14,0770	5,4028	17,8417	15,8313		
69				15,2309		
70				14,6373		
71				14,0372		
72				13,4366		
73				12,8340		
74				12,2363		
75				11,6378		
76				11,0467		
77				10,4583		
78				9,8787		
79				9,3085		
80				8,7449		
81				8,2023		
82				7,6659		
83				7,1537		
84				6,6555		
85				6,1688		
86				5,7086		
87				5,2742		
88				4,8636		
89				4,4827		
90				4,1227		
91				3,8053		
92				3,5041		
93				3,2286		
94				2,9778		
95				2,7509		
96				2,5465		
97				2,3633		
98				2,1994		
99				2,0531		
100				1,9221		

Keuze voor Hoog-Laag

Deel laag als % van deel hoog	5 jaar hoog					
	90 procent		80 procent		75 procent	
Leeftijd bij ingang	Hoog	Laag	Hoog	Laag	Hoog	Laag
58	1,0831	0,9748	1,1812	0,9450	1,2372	0,9279
59	1,0823	0,9741	1,1793	0,9434	1,2346	0,9260
60	1,0814	0,9733	1,1772	0,9418	1,2318	0,9239
61	1,0805	0,9725	1,1751	0,9401	1,2289	0,9217
62	1,0795	0,9716	1,1728	0,9382	1,2258	0,9194
63	1,0785	0,9707	1,1704	0,9363	1,2225	0,9169
64	1,0775	0,9698	1,1679	0,9343	1,2191	0,9143
65	1,0763	0,9687	1,1653	0,9322	1,2155	0,9116
66	1,0751	0,9676	1,1625	0,9300	1,2117	0,9088
67	1,0739	0,9665	1,1595	0,9276	1,2077	0,9058
68	1,0725	0,9653	1,1564	0,9251	1,2034	0,9026
69	1,0711	0,9640	1,1530	0,9224	1,1989	0,8992
70	1,0696	0,9626	1,1495	0,9196	1,1941	0,8956
71	1,0679	0,9611	1,1457	0,9166	1,1891	0,8918
72	1,0662	0,9596	1,1418	0,9134	1,1837	0,8878
73	1,0643	0,9579	1,1375	0,9100	1,1780	0,8835

Deel laag als % van deel hoog	10 jaar hoog					
	90 procent		80 procent		75 procent	
Leeftijd bij ingang	Hoog	Laag	Hoog	Laag	Hoog	Laag
58	1,0598	0,9538	1,1272	0,9018	1,1643	0,8732
59	1,0585	0,9527	1,1242	0,8994	1,1602	0,8702
60	1,0571	0,9514	1,1210	0,8968	1,1560	0,8670
61	1,0556	0,9500	1,1177	0,8942	1,1516	0,8637
62	1,0541	0,9487	1,1143	0,8914	1,1471	0,8603
63	1,0525	0,9473	1,1107	0,8886	1,1423	0,8567
64	1,0508	0,9457	1,1070	0,8856	1,1374	0,8531
65	1,0490	0,9441	1,1031	0,8825	1,1323	0,8492
66	1,0472	0,9425	1,0991	0,8793	1,1270	0,8453
67	1,0453	0,9408	1,0948	0,8758	1,1214	0,8411
68	1,0433	0,9390	1,0905	0,8724	1,1157	0,8368
69	1,0412	0,9371	1,0859	0,8687	1,1098	0,8324
70	1,0390	0,9351	1,0813	0,8650	1,1037	0,8278
71	1,0368	0,9331	1,0764	0,8611	1,0974	0,8231
72	1,0345	0,9311	1,0715	0,8572	1,0910	0,8183
73	1,0322	0,9290	1,0665	0,8532	1,0845	0,8134

BIJLAGE IV A
Factoren uitruil en omgekeerde uitruil

Leeftijd	IV.a.1.	Leeftijd	IV.a.2.
	Uitruil van ouderdompensioen in partnerpensioen bij beëindiging deelnemerschap		Uitruil van ouderdompensioen in partnerpensioen bij pensioeningang
18	2,5838	58	3,7203
19	2,5620	59	3,5933
20	2,5401	60	3,4670
21	2,5182	61	3,3467
22	2,4963	62	3,2264
23	2,4745	63	3,1114
24	2,4529	64	3,0009
25	2,4316	65	2,8955
26	2,4107	66	2,7945
27	2,3903	67	2,6965
28	2,3702	68	2,6055
29	2,3507	69	2,5178
30	2,3317	70	2,4343
31	2,3132	71	2,3517
32	2,2953	72	2,2697
33	2,2780	73	2,1876
34	2,2610		
35	2,2445		
36	2,2287		
37	2,2132		
38	2,1983		
39	2,1839		
40	2,1704		
41	2,1576		
42	2,1455		
43	2,1342		
44	2,1239		
45	2,1149		
46	2,1067		
47	2,0995		
48	2,0939		
49	2,0896		
50	2,0867		
51	2,0854		
52	2,0858		
53	2,0880		
54	2,0928		
55	2,0999		
56	2,1107		
57	2,1240		
58	2,1412		
59	2,1624		
60	2,1861		
61	2,2154		
62	2,2477		
63	2,2860		
64	2,3307		
65	2,3828		
66	2,4428		
67	2,5113		
68	2,6055		

	IV.a.3.a.	IV.a.3.b.	IV.a.3.c.	IV.a.3.d.
	Vermenigvuldigingsfactoren van het ouderdomspensioen bij uitruil van (een deel van) het partnerpensioen			
Percentage in te ruilen partnerpensioen:	100%	75%	50%	25%
In te ruilen partnerpensioen als % van het ouderdomspensioen	69,68%	52,26%	34,84%	17,42%
Leeftijd				
58	1,1873	1,1405	1,0936	1,0468
59	1,1939	1,1454	1,0970	1,0485
60	1,2010	1,1507	1,1005	1,0502
61	1,2082	1,1562	1,1041	1,0521
62	1,2160	1,1620	1,1080	1,0540
63	1,2240	1,1680	1,1120	1,0560
64	1,2322	1,1741	1,1161	1,0580
65	1,2407	1,1805	1,1203	1,0602
66	1,2494	1,1870	1,1247	1,0623
67	1,2584	1,1938	1,1292	1,0646
68	1,2674	1,2006	1,1337	1,0669
69	1,2767	1,2076	1,1384	1,0692
70	1,2863	1,2147	1,1431	1,0716
71	1,2963	1,2222	1,1482	1,0741
72	1,3070	1,2303	1,1535	1,0768
73	1,3185	1,2389	1,1593	1,0796

Voorbeeld toepassing tabel IV.a.3.b.:		
Leeftijd	60 jaar, 0 maanden	
	Vóór uitruil	Ná uitruil
Ingegaan OP (€)	1,0000	1,1507
Meeverzekerd PP (€)	0,5226	0,0000 Dit deel (75% van standaard) wordt omgezet in extra ingegaan OP
Meeverzekerd PP (€)	0,1742	0,1742 Resterend PP

Bij tussenliggende leeftijden en percentages in te ruilen partnerpensioen wordt lineair geïnterpoleerd.

BIJLAGE IV B***De door het bestuur vastgestelde verhogingen als bedoeld in artikel 6:***

1. De percentages van de verhoging van de jaarinkomens van 1957 tot en met 1997 kunt u opvragen bij BPF Waterbouw.
2. De jaarinkomens t/m 1998 van de deelnemers, respectievelijk de gewezen deelnemers in 1998 worden met ingang van 1 januari 1999 verhoogd met 3,5 %.
3. De jaarinkomens t/m 1999 van de deelnemers, respectievelijk de gewezen deelnemers in 1999 worden met ingang van 1 januari 2000 verhoogd met 3,3 %.
4. De jaarinkomens t/m 2000 van de deelnemers, respectievelijk de gewezen deelnemers in 2000 worden met ingang van 1 januari 2001 verhoogd met 5,0 %.
5. De jaarinkomens t/m 2001 van de deelnemers, respectievelijk de gewezen deelnemers in 2001 worden met ingang van 1 januari 2002 verhoogd met 5,0 %.
6. De jaarinkomens t/m 2002 van de deelnemers, respectievelijk de gewezen deelnemers in 2002 worden met ingang van 1 januari 2003 verhoogd met 3,3 %.
7. De jaarinkomens t/m 2003 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2004 verhoogd met 2,6%. De jaarinkomens t/m 2003 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2004 verhoogd met 1,9%.
8. De jaarinkomens t/m 2004 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2005 verhoogd met 2,8%. De jaarinkomens t/m 2004 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2005 verhoogd met 0,5%.
9. De jaarinkomens t/m 2005 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2006 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2005 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2006 verhoogd met 1,5%.
10. De jaarinkomens t/m 2006 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2007 verhoogd met 1,75%. De jaarinkomens t/m 2006 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2007 verhoogd met 1,4%.
11. De jaarinkomens t/m 2007 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2008 verhoogd met 2,0%. De jaarinkomens t/m 2007 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2008 verhoogd met 1,2%
12. De jaarinkomens t/m 2008 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2009 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2008 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2009 ook niet verhoogd.
13. De jaarinkomens t/m. 2009 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2010 verhoogd met 4,0%. De jaarinkomens t/m. 2009 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2010 verhoogd met 0,1%.
14. De jaarinkomens t/m 2010 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2011 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2010 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2011 ook niet verhoogd.

15. De jaarinkomens t/m 2011 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2012 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2011 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2012 ook niet verhoogd.
16. De jaarinkomens t/m 2012 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2013 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2012 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2013 ook niet verhoogd.
17. De jaarinkomens t/m 2013 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2014 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2013 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2014 ook niet verhoogd.
18. De jaarinkomens t/m 2014 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2015 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2014 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2015 ook niet verhoogd.
19. De jaarinkomens t/m 2015 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2016 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2015 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2016 ook niet verhoogd.
20. De jaarinkomens t/m 2016 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2017 niet verhoogd. De jaarinkomens t/m 2016 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2017 ook niet verhoogd.
21. De jaarinkomens t/m 2017 van de deelnemers worden met ingang van 1 januari 2018 verhoogd met 0,13%. De jaarinkomens t/m 2017 van de gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2018 verhoogd met 0,16%
22. De jaarinkomens t/m 2018 van de deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2019 verhoogd met 1,38%.
23. De jaarinkomens t/m 2019 van deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2020 niet verhoogd.
24. De jaarinkomens t/m 2020 van deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2021 niet verhoogd.
25. De jaarinkomens t/m 2021 van deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2022 verhoogd met 2,5%.
26. De jaarinkomens t/m 2022 van deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2023 verhoogd met 3,75%.
27. De jaarinkomens t/m 2023 van deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 5,0%.
28. De jaarinkomens t/m 2024 van deelnemers en gewezen deelnemers worden met ingang van 1 januari 2025 verhoogd met 3,9%.

BIJLAGE IV C***De door het bestuur vastgestelde verhogingen als bedoeld in artikel 6C (ingegaan ouderdomspensioen) en artikel 7, lid 5 (ingegaan partnerpensioen):***

1. De percentages van de verhogingen van de ingegane pensioenen van 1 januari 1975 tot en met 1 januari 1997 kunt u opvragen bij BPF Waterbouw
2. Pensioenen ingegaan vóór 1 januari 1998 worden met ingang van 1 januari 1999 verhoogd met 3,5 %.
3. Pensioenen ingegaan vóór 1 januari 1999 worden met ingang van 1 januari 2000 verhoogd met 3,3 %.
4. Pensioenen ingegaan vóór 1 januari 2000 worden met ingang van 1 januari 2001 verhoogd met 5,0 %.
5. Pensioenen ingegaan vóór 1 januari 2001 worden met ingang van 1 januari 2002 verhoogd met 5,0 %.
6. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2002 worden met ingang van 1 januari 2003 verhoogd met 3,3 %.
7. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2003 worden met ingang van 1 januari 2004 verhoogd met 1,9%.
8. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2004 worden met ingang van 1 januari 2005 verhoogd met 0,5%.
9. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2005 worden met ingang van 1 januari 2006 verhoogd met 1,5%.
10. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2006 worden met ingang van 1 januari 2007 verhoogd met 1,4%.
11. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2007 worden met ingang van 1 januari 2008 verhoogd met 1,2%.
12. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2008 worden met ingang van 1 januari 2009 verhoogd met 0,0%.
13. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2009 worden met ingang van 1 januari 2010 verhoogd met 0,1%.
14. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2010 worden met ingang van 1 januari 2011 verhoogd met 0,0%.
15. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2011 worden met ingang van 1 januari 2012 verhoogd met 0,0%.
16. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2012 worden met ingang van 1 januari 2013 verhoogd met 0,0%.
17. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2013 worden met ingang van 1 januari 2014 verhoogd met 0,0%.
18. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2014 worden met ingang van 1 januari 2015 verhoogd met 0,0%.

19. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2015 worden met ingang van 1 januari 2016 verhoogd met 0,0%.
20. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2016 worden met ingang van 1 januari 2017 verhoogd met 0,0%.
21. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2017 worden met ingang van 1 januari 2018 verhoogd met 0,16%.
22. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2018 worden met ingang van 1 januari 2019 verhoogd met 1,38%.
23. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2019 worden met ingang van 1 januari 2020 verhoogd met 0,0%.
24. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2020 worden met ingang van 1 januari 2021 verhoogd met 0,0%.
25. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2021 worden met ingang van 1 januari 2022 verhoogd met 2,5%.
26. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2022 worden met ingang van 1 januari 2023 verhoogd met 3,75%.
27. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2023 worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 5,0%.
28. Pensioenen ingegaan voor 1 januari 2024 worden met ingang van 1 januari 2025 verhoogd met 3,9%.

BIJLAGE IV D***De verhogingen van de jaarinkomens als bedoeld in artikel 17, lid 6 onder c zijn door het bestuur als volgt vastgesteld:***

De verhogingspercentages van genoemde jaarinkomens van 1977 tot en met 1997 kunt u opvragen bij de BPF Waterbouw.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 1998 worden met ingang van 1 januari 1999 met 2,8 % verhoogd.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 1999 worden met ingang van 1 januari 2000 met 3,0 % verhoogd.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2000 worden met ingang van 1 januari 2001 met 3,0 % verhoogd.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2001 worden met ingang van 1 januari 2002 met 5,0 % verhoogd.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2002 worden met ingang van 1 januari 2003 met 3,3 % verhoogd.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2003 worden met ingang van 1 januari 2004 verhoogd met 2,6%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2004 worden met ingang van 1 januari 2005 verhoogd met 2,8%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2005 worden met ingang van 1 januari 2006 niet verhoogd.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2006 worden met ingang van 1 januari 2007 verhoogd met 1,75%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2007 worden met ingang van 1 januari 2008 verhoogd met 2,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2008 worden met ingang van 1 januari 2009 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2009 worden met ingang van 1 januari 2010 verhoogd met 3,1%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2010 worden met ingang van 1 januari 2011 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2011 worden met ingang van 1 januari 2012 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2012 worden met ingang van 1 januari 2013 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2013 worden met ingang van 1 januari 2014 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2014 worden met ingang van 1 januari 2015 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2015 worden met ingang van 1 januari 2016 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2016 worden met ingang van 1 januari 2017 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2017 worden met ingang van 1 januari 2018 verhoogd met 0,2%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2018 worden met ingang van 1 januari 2019 verhoogd met 1,38%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2019 worden met ingang van 1 januari 2020 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2020 worden met ingang van 1 januari 2021 verhoogd met 0,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2021 worden met ingang van 1 januari 2022 verhoogd met 2,5%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2022 worden met ingang van 1 januari 2023 verhoogd met 3,75%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2023 worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 5,0%.

De overeenkomstig onder c vastgestelde jaarinkomens voor het jaar 2024 worden met ingang van 1 januari 2025 verhoogd met 3,9%.

BIJLAGE IV E***De verhogingen van de invaliditeitspensioenen als bedoeld in artikel 33, lid 3 zijn door het bestuur als volgt vastgesteld:***

1. De verhogingspercentages van invaliditeitspensioenen van de jaren 1997 tot en met 2000 kunt u opvragen bij BPF Waterbouw.
2. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 januari 2001 worden met ingang van 1 januari 2001 verhoogd met 1,99 %.
3. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 juli 2001 worden met ingang van 1 juli 2001 verhoogd met 2,25 %.
4. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 januari 2002 worden met ingang van 1 januari 2002 verhoogd met 2,22 %.
5. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 juli 2002 worden met ingang van 1 juli 2002 verhoogd met 2,09 %.
6. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 januari 2003 worden met ingang van 1 januari 2003 verhoogd met 1,41 %.
7. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 juli 2003 worden met ingang van 1 juli 2003 verhoogd met 1,25%.
8. In 2004 en 2005 zijn de invaliditeitspensioenen niet verhoogd.
9. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 januari 2006 worden met ingang van 1 januari 2006 verhoogd met 0,62%.
10. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 juli 2006 worden met ingang van 1 juli 2006 verhoogd met 0,94%.
11. Invaliditeitspensioenen ingegaan vóór 1 januari 2007 worden met ingang van 1 januari 2007 verhoogd met 1,26%.
12. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 juli 2007 worden met ingang van 1 juli 2007 verhoogd met 1,25%.
13. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2008 worden met ingang van 1 januari 2008 verhoogd met 1,37%
14. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2009 worden met ingang van 1 januari 2009 verhoogd met 1,81%.
15. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 juli 2009 worden met ingang van 1 juli 2009 verhoogd met 1,26%.
16. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2010 worden met ingang van 1 januari 2010 verhoogd met 0,64%.
17. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 juli 2010 worden met ingang van 1 juli 2010 verhoogd met 0,6%.
18. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2011 worden met ingang van 1 januari 2011 verhoogd met 0,59%.

19. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 juli 2011 worden met ingang van 1 juli 2011 verhoogd met 0,0%.
20. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2012 worden met ingang van 1 januari 2012 verhoogd met 0,0%.
21. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 juli 2012 worden met ingang van 1 juli 2012 verhoogd met 0,0%.
22. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2013 worden met ingang van 1 januari 2013 verhoogd met 0,0%.
23. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2014 worden met ingang van 1 januari 2014 verhoogd met 0,0%.
24. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2015 worden met ingang van 1 januari 2015 verhoogd met 0,0%.
25. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2016 worden met ingang van 1 januari 2016 verhoogd met 0,0%.
26. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2017 worden met ingang van 1 januari 2017 verhoogd met 0,0 %.
27. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2018 worden met ingang van 1 januari 2018 verhoogd met 0,2 %.
28. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2019 worden met ingang van 1 januari 2019 verhoogd met 0,92%.
29. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2020 worden met ingang van 1 januari 2020 verhoogd met 0,0%.
30. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2021 worden met ingang van 1 januari 2021 verhoogd met 0,0%.
31. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2022 worden met ingang van 1 januari 2022 verhoogd met 2,5%.
32. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2023 worden met ingang van 1 januari 2023 verhoogd met 3,75%.
33. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2024 worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 5,0%.
34. Invaliditeitspensioenen ingegaan voor 1 januari 2025 worden met ingang van 1 januari 2025 verhoogd met 3,9%.

BIJLAGE IV F***De verhogingen van de arbeidsongeschiktheidspensioenen als bedoeld in artikel 5, lid 3 zijn door het bestuur als volgt vastgesteld:***

1. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2008 worden met ingang van 1 januari 2008 verhoogd met 1,37%.
2. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2009 worden met ingang van 1 januari 2009 verhoogd met 1,81%.
3. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 juli 2009 worden met ingang van 1 juli 2009 verhoogd met 1,26%.
4. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2010 worden met ingang van 1 januari 2010 verhoogd met 0,64%.
5. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 juli 2010 worden met ingang van 1 juli 2010 verhoogd met 0,6%.
6. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2011 worden met ingang van 1 januari 2011 verhoogd met 0,59%.
7. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 juli 2011 worden met ingang van 1 juli 2011 verhoogd met 0,0%.
8. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2012 worden met ingang van 1 januari 2012 verhoogd met 0,0%.
9. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 juli 2012 worden met ingang van 1 juli 2012 verhoogd met 0,0%.
10. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2013 worden met ingang van 1 januari 2013 verhoogd met 0,0%.
11. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2014 worden met ingang van 1 januari 2014 verhoogd met 0,0%.
12. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2015 worden met ingang van 1 januari 2015 verhoogd met 0,0%.
13. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2016 worden met ingang van 1 januari 2016 verhoogd met 0,0%.
14. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2017 worden met ingang van 1 januari 2017 verhoogd met 0,0%.
15. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2018 worden met ingang van 1 januari 2018 verhoogd met 0,2%.
16. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2019 worden met ingang van 1 januari 2019 verhoogd met 1,38%.
17. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2020 worden met ingang van 1 januari 2020 verhoogd met 0,0%.

18. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2021 worden met ingang van 1 januari 2021 verhoogd met 0,0%.
19. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2022 worden met ingang van 1 januari 2022 verhoogd met 2,5%.
20. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2023 worden met ingang van 1 januari 2023 verhoogd met 3,75%.
21. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2024 worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 5,0%.
22. Arbeidsongeschiktheidspensioenen ingegaan voor 1 januari 2025 worden met ingang van 1 januari 2025 verhoogd met 3,9%.

BIJLAGE V A
Omzetting spaarpensioenkapitaal (Sectie B reglement)

	Direct ingaand levenslang ouderdomspensioen	Direct ingaand partnerpensioen	Ouderdomspensioen ingaand leeftijd 68	Latent partnerpensioen	Ouderdomspensioen uitgesteld tot 68 jaar incl. partnerpensioen	Direct ingaand wezen-pensioen
Leeftijd	I	II	III	IV	V	VI
0						24,9433
1						23,9872
2						23,0146
3						22,0237
4						21,0135
5						19,9838
6						18,9339
7						17,8636
8						16,7715
9						15,6560
10						14,5168
11						13,3540
12						12,1677
13						10,9567
14						9,7197
15						8,4569
16						7,1664
17						6,5837
18		62,1034	13,1167	5,0766	16,6542	5,9875
19		61,4782	13,1770	5,1434	16,7610	5,3776
20		60,8470	13,2366	5,2111	16,8678	4,7538
21		60,2090	13,2954	5,2798	16,9744	4,1157
22		59,5643	13,3531	5,3492	17,0805	3,4638
23		58,9129	13,4096	5,4192	17,1857	2,7986
24		58,2544	13,4653	5,4896	17,2905	2,1194
25		57,5885	13,5200	5,5601	17,3943	1,4268
26		56,9161	13,5732	5,6304	17,4965	0,7209
27		56,2368	13,6256	5,7002	17,5975	0,0000
28		55,5509	13,6763	5,7702	17,6970	
29		54,8587	13,7269	5,8396	17,7960	
30		54,1598	13,7780	5,9089	17,8953	
31		53,4538	13,8293	5,9785	17,9951	
32		52,7404	13,8811	6,0476	18,0951	
33		52,0196	13,9336	6,1166	18,1956	
34		51,2919	13,9864	6,1858	18,2967	
35		50,5579	14,0397	6,2551	18,3983	
36		49,8163	14,0938	6,3239	18,5004	
37		49,0677	14,1487	6,3928	18,6032	
38		48,3128	14,2042	6,4615	18,7066	
39		47,5506	14,2614	6,5302	18,8117	
40		46,7819	14,3216	6,5986	18,9196	
41		46,0068	14,3845	6,6671	19,0302	
42		45,2263	14,4503	6,7353	19,1435	
43		44,4397	14,5192	6,8032	19,2597	
44		43,6458	14,5926	6,8705	19,3800	
45		42,8472	14,6716	6,9373	19,5056	
46		42,0418	14,7559	7,0044	19,6367	
47		41,2330	14,8460	7,0711	19,7732	
48		40,4182	14,9430	7,1364	19,9157	
49		39,5968	15,0482	7,2016	20,0663	
50		38,7687	15,1635	7,2666	20,2270	
51		37,9338	15,2895	7,3318	20,3984	
52		37,0943	15,4268	7,3961	20,5804	
53		36,2491	15,5761	7,4597	20,7741	
54		35,3970	15,7399	7,5211	20,9806	
55		34,5386	15,9201	7,5813	21,2028	
56		33,6726	16,1199	7,6373	21,4417	
57		32,8024	16,3375	7,6917	21,6971	
58	29,3692	31,9260	16,5764	7,7417	21,9709	
59	28,4796	31,0472	16,8381	7,7870	22,2642	
60	27,5838	30,1653	17,1205	7,8316	22,5776	
61	26,6921	29,2822	17,4311	7,8683	22,9138	
62	25,7941	28,3949	17,7645	7,9033	23,2716	
63	24,9012	27,5076	18,1292	7,9306	23,6553	
64	24,0129	26,6233	18,5268	7,9490	24,0657	
65	23,1307	25,7346	18,9612	7,9574	24,5060	
66	22,2554	24,8503	19,4360	7,9566	24,9802	
67	21,3852	23,9665	19,9532	7,9455	25,4896	
68	20,5291	23,0874	20,5291	7,8791	26,0193	
69	19,6813	22,2118		7,8167	25,1280	
70	18,8438	21,3462		7,7411	24,2379	
71	18,0108	20,4710		7,6587	23,3474	
72	17,1815	19,5951		7,5700	22,4563	
73	16,3566	18,7163		7,4769	21,5666	
74		17,8447				
75		16,9719				
76		16,1098				
77		15,2518				
78		14,4065				
79		13,5750				
80		12,7530				

Deze factoren geven per **€ 1,00** te verkrijgen extra pensioen per jaar de benodigde inkoopsom. Het kapitaal moet derhalve gedeeld worden door deze factor. Bij tussenliggende leeftijden wordt lineair geïnterpoleerd.

In deze factoren is al rekening gehouden met de dekkingsgraadopslag (vastgesteld op basis van de beleidsdekkingsgraad per 30 november 2024 (142,0%)).

BIJLAGE V C
Overgangsregeling vaststelling percentage rendementsbijschrijving art. 20
Pensioenreglement BPF Waterbouw

De rendementsbijschrijving spaarpensioenkapitaal zoals opgenomen in artikel 20 van het Pensioenreglement is het 5-jaarsgemiddelde rendement van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer in het voorgaande jaar was belegd. Omdat deze regeling eerst per 1 januari 2019 is ingevoerd en er de voorgaande jaren een vaste (door het bestuur vastgestelde) rendementsbijschrijving gold, is onderstaande overgangsregeling vastgesteld voor de rendementsbijschrijving over 2018 (die per 1 januari 2019 wordt toegekend) en de berekening van het percentage van de rendementsbijschrijving over 2019, 2020, 2021 en 2022.

Tevens is bepaald dat voor (gewezen) deelnemers die jonger zijn dan 45 jaar een beleggingsportefeuille met een ander risicoprofiel wordt gehanteerd dan voor de (gewezen) deelnemers van 45 jaar en ouder.

- I. De rendementsbijschrijving over 2018, die wordt toegekend per 1 januari 2019 bedraagt 2%.
- II. De rendementsbijschrijving over 2019 (die wordt toegekend per 1 januari 2020) bedraagt het 5-jaarsgemiddelde rendement dat wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van:
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2019 van de beleggingsportefeuille; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2018: 2%; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2017: 3%; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2016: 3%; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2015: 3%.
- III. De rendementsbijschrijving over 2020 (die wordt toegekend per 1 januari 2021) bedraagt het 5-jaarsgemiddelde rendement dat wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van:
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2020 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer was belegd; en
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2019 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2018: 2%; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2017: 3%; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2016: 3%.
- IV. De rendementsbijschrijving over 2021 (die wordt toegekend per 1 januari 2022) bedraagt het 5-jaarsgemiddelde rendement dat wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van:
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2021 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer was belegd en
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2020 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer; en
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2019 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer was belegd; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2018: 2%; en

- De toegekende rendementsbijschrijving over 2017: 3%.
- V. De rendementsbijschrijving over 2022 (die wordt toegekend per 1 januari 2023) bedraagt het 5-jaarsgemiddelde rendement dat wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van:
- Het werkelijke beleggingsrendement over 2022 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer was belegd en
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2021 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer; en
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2020 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer was belegd; en
  - Het werkelijke beleggingsrendement over 2019 van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer was belegd; en
  - De toegekende rendementsbijschrijving over 2018: 2%.
- VI. De rendementsbijschrijving over 2023 en verder bedraagt vervolgens, in overeenstemming met het reglement, het 5-jaarsgemiddelde rendement van het beleggingsrendement van de beleggingsportefeuille waarin het totale opgebouwde spaarkapitaal van de deelnemer in het voorgaande jaar was belegd.

BIJLAGE V D
Overgangsregeling omzetting pensioenspaarkapitaal bij invoering
reglement 1-1-2019

Inleiding

Per 1 januari 2019 is het Pensioenreglement t.a.v. het Spaarpensioenregelingdeel gewijzigd.

Naast de wijziging van de rendementsbijschrijving (zie: artikel 20 pensioenreglement en de daarvoor geldende overgangsregeling) is daarbij het volgende van belang.

Vanaf 1 januari 2019 wordt geen solvabiliteitsopslag meer in rekening gebracht als onderdeel van de premie (premie daalt van 3,6% naar 3,0% en bestaat uit opbouw 2,85%-punt en kosten 0,15%-punt). De omzetting van het spaarpensioenkapitaal in aanspraken in de basisregeling vindt vanaf 1 januari 2019 automatisch plaats vanaf 10 jaar voor de pensioenrekenleeftijd (thans 68 jaar).

De omzettingfactoren voor spaarpensioenkapitaal naar aanspraken uit de basisregeling werden tot 1 januari 2019 vastgesteld op basis van de laatste overlevingstafels die gelden voor het fonds en op basis van de voor het fonds geldende rentetermijnstructuur. Dit blijft zo, maar daarnaast worden vanaf 1 januari 2019 de omzettingfactoren aangepast aan de beleidsdekkingsgraad van het fonds. Deze dekkingsgraadopslag leidt ertoe dat een deelnemer met het spaarpensioenkapitaal aanspraken in de basisregeling moet inkopen tegen de geldende dekkingsgraad. Dit betekent dat als de dekkingsgraad hoog is men voor het spaarpensioenkapitaal een lager pensioen in de basisregeling kan inkopen maar wel een pensioen met een hogere indexatieverwachting. Als de dekkingsgraad laag is kan men voor het spaarpensioenkapitaal een hoger pensioen inkopen maar wel een pensioen met een lagere indexatieverwachting.

Tot 1 januari 2024 werd zowel voor de rentetermijnstructuur als de beleidsdekkingsgraad een peildatum van 30 september van het voorgaande jaar gehanteerd. Vanaf 1 januari wordt hiervoor een peildatum van 30 november van het voorgaand jaar gehanteerd.

Spaarpensioenkapitaal opgebouwd van 2010 tot en met 2018

In deze overgangsregeling is bepaald hoe in het kader van de omzetting wordt omgegaan met het spaarpensioenkapitaal dat is gevormd van 2010 tot en met 2018. In die periode is door de deelnemers bij de premie een solvabiliteitsopslag betaald van 0,6%-punt. Bij de omzetting van het spaarpensioenkapitaal werd vervolgens geen solvabiliteitsopslag / dekkingsgraadopslag in rekening gebracht. Indien op het in die periode opgebouwde spaarpensioenkapitaal conform de regeling per 1 januari 2019 omzettingfactoren met dekkingsgraadopslag zou worden gehanteerd, zou voor deze aanspraken 2 keer een dekkingsgraadopslag worden betaald.

Om dit te voorkomen is de volgende overgangsregeling vastgesteld:

1. Hoofdregel is dat spaarpensioenkapitaal dat is gevormd in de periode van 2010 tot en met 2018 per januari wordt omgezet in pensioenaanspraken (levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen) in de basisregeling waarbij omzettingfactoren worden gehanteerd die zijn vastgesteld op basis van de op 30 september 2018 geldende meest recente overlevingstafels van het fonds en op basis van de voor het fonds geldende

rentetermijnstructuur zoals 30 september 2018 door DNB vastgesteld. Dit alles conform de tot 1 januari 2019 gehanteerde methodiek. Er wordt dus geen dekkingsgraadopslag toegepast.

2. Van de onder 1 genoemde hoofdregel wordt alleen afgeweken wanneer de deelnemer uitdrukkelijk en tijdig (binnen de door het fonds gestelde termijn) schriftelijk aangeeft de in die regel opgenomen omzetting per 1 januari 2019 **niet** te willen. Alsdan blijft het spaarpensioenkapitaal staan en zal op dit spaarpensioenkapitaal de regeling zoals die geldt per 1 januari 2019 volledig en onverkort van toepassing zijn. Dit betekent ook dat bij deze deelnemers (afhankelijk van hun leeftijd) op grond van artikel 22 van het Pensioenreglement, zoals dat geldt vanaf 1 januari 2019 toch gedeeltelijk omzetting van het spaarpensioenkapitaal in pensioenaanspraken in de basisregeling plaats kan vinden. Deze omzetting vindt dan plaats met hantering van de (nieuwe) factoren inclusief de dekkingsgraadopslag.

Spaarpensioenkapitaal opgebouwd van 1997 tot en met 2009

Spaarpensioenkapitaal dat is opgebouwd in de periode van 1997 tot en met 2009 is opgebouwd door een premie waarin geen solvabiliteitsopslag / dekkingsgraadopslag was opgenomen. De deelnemer heeft echter in afgelopen jaren de perceptie kunnen hebben dat bij pensioeningang het spaarpensioenkapitaal zal worden omgezet in pensioenaanspraken in de basisregeling op basis van omzettingfactoren zonder solvabiliteitsopslag / dekkingsgraadopslag.

Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is de volgende overgangsregeling vastgesteld:

1. Hoofdregel is dat het spaarpensioenkapitaal dat is gevormd in de periode van 1997 tot en met 2009 als volledig wordt omgezet in pensioenaanspraken in de basisregeling (levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen) te wensen. Bij de omzetting van het spaarpensioenkapitaal in pensioenaanspraken in de basisregeling worden de omzettingfactoren gehanteerd die zijn vastgesteld op basis van de op 30 september 2018 geldende, meest recente, overlevingstafels van het fonds en op basis van de voor het fonds geldende rentetermijnstructuur zoals 30 september 2018 door DNB vastgesteld doch zonder solvabiliteitsopslag / dekkingsgraadopslag.
2. Van de onder 1 genoemde hoofdregel wordt alleen afgeweken wanneer de deelnemer uitdrukkelijk en tijdig (binnen de door het fonds gestelde termijn) schriftelijk aangeeft per 1 januari 2019 de volledige omzetting van het in de periode van 1997 tot en met 2009 opgebouwde spaarpensioenkapitaal in pensioenaanspraken in de basisregeling (levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen) **niet** te wensen. Het spaarpensioenkapitaal blijft dan bestaan en valt volledig en onverkort onder de regeling zoals die geldt per 1 januari 2019. Dit betekent ook dat bij de deelnemers met een in die periode opgebouwd kapitaal (afhankelijk van hun leeftijd) op grond van artikel 22 van het Pensioenreglement, zoals dat geldt vanaf 1 januari 2019, ook al gedeeltelijk omzetting van het spaarpensioenkapitaal in pensioenaanspraken in de basisregeling plaats zal vinden. Deze omzetting vindt dan plaats met hantering van de (nieuwe) factoren inclusief de dekkingsgraadopslag.

Onherroepelijkheid van keuzes

Door een deelnemer gemaakte keuzes in het kader van deze overgangsregeling zijn onherroepelijk.

BIJLAGE VI

Beschrijving fiscale toetsen

Algemeen / achtergrond

Hieronder is een beschrijving opgenomen van de fiscale toetsen die BPF Waterbouw, voor het eerst over de opbouw over het kalenderjaar 2015 zal toepassen, om invulling te geven aan de in de reglementen opgenomen bepalingen dat het in enig jaar opgebouwde pensioen niet hoger is dan de voor die deelnemer voor dat jaar geldende fiscaal maximale opbouw.

De toetsen vinden plaats in de maand april van het jaar volgend op het jaar dat wordt getoetst. Dit hangt samen met het feit dat de laatste loonopgave over het kalenderjaar aan het begin van die maand van de werkgever worden ontvangen. Dan zijn dus pas de gegevens beschikbaar om de toetsen te kunnen verrichten.

In dat kader is het nog van belang om te vermelden dat de wisselingen in vierwekelijkse inkomens zodanig groot (kunnen) zijn dat het eerder verrichten van de toetsen op basis van aannames niet werkbaar is.

De toetsen voor ingaand ouderdomspensioen worden verricht in de hieronder opgenomen volgorde jaarlijks eerst A, dan B vervolgens C en bij pensionering de eindtoets zoals genoemd onder D. E. bevat een toets voor partner- en wezenpensioen in geval van overlijden voor de pensioendatum.

A. Toets op minimuminkomen / fiscale bovenmatigheid basispensioenregeling

Voor ieder jaar wordt, rekening houdend met de voor dat jaar geldende minimale franchise, bepaald welk inkomen een deelnemer ten minste genoten moet hebben om opbouw in de basispensioenregeling van het BPF niet fiscaal bovenmatig te doen zijn.

Met de basispensioenregeling wordt in dit kader de regeling met een opbouwpercentage van 0,94% zonder franchise bij een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar bedoeld.

Door het pensioenadministratiesysteem wordt een signaleringslijst opgeleverd waarop alle deelnemers die een jaarinkomen hebben dat lager is dan het hiervoor genoemde minimuminkomen op staan. Indien de betrokken werknemers slechts een deel van het jaar of parttime hebben gewerkt wordt hun inkomen naar rato verhoogd. Vervolgens wordt bezien of zij dan wel een jaarinkomen boven de minimumgrens hebben. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het feit dat de minimale AOW-franchise van € 18.475,- (2025) naar rato van het dienstverband / parttime percentage wordt toegepast.

Bij het BPF Waterbouw zijn de pensioenen verzekerd van de werknemers aan boord van de baggerschepen en –werktuigen. Parttime werk komt onder die groep van werknemers eigenlijk niet voor. Bij de maandelijkse loonopgave van de werkgevers wordt per werknemer een veld, parttime percentage, gevuld en aangeleverd aan het BPF.

Voor degenen die een inkomen onder de fiscale minimumgrens (dit is de minimumgrens waarbij het niet toepassen van de AOW-inbouw wordt gecompenseerd met het opbouwpercentage) hebben en houden, wordt de pensioenaanspraak in het pensioenadministratiesysteem gecorrigeerd tot de fiscaal maximale opbouw. Dit gebeurt door het voor hen geadmistrateerde inkomen zo te verlagen dat dit inkomen vermenigvuldigd met 0,94% gelijk is aan de fiscaal maximale opbouw.

De betaalde premie over het verschil tussen het gecorrigeerde inkomen en het werkelijke inkomen wordt terugbetaald aan de werkgever met het verzoek deze premie als bruto loon aan de werknemer uit te betalen. De werknemer wordt over deze terugbetaling van de premie, en dus over de lagere opgebouwde pensioenaanspraak geïnformeerd. De werknemer weet dus ook dat een nabetaling van de teveel betaalde premie plaats zal vinden.

Voor de deelnemers waarbij op grond van deze toets de pensioenaanspraak wordt vastgesteld op het de voor hen geldende maximum pensioenopbouw geldt dat zij op grond van de hieronder bij B

beschreven toets de betaalde premie voor de spaarpensioenregeling volledig terugbetaald zullen krijgen en dat voor hen over dat jaar geen pensioenspaarkapitaal in de spaarpensioenregeling wordt gevormd.

B. Toets op minimuminkomen in relatie tot leeftijd/ fiscale bovenmatigheid spaarpensioenregeling

Voor ieder jaar wordt in het reglement een staffel opgenomen waarin, afhankelijk van de leeftijd en het inkomen van de betrokken werknemer, wordt bepaald of de volledige premie van 3,0% (2025) mag worden gestort dan wel een in die matrix opgenomen lager percentage of zelfs geen premie. De staffel is gebaseerd op een 2% staffel. Voorts is bij het opstellen van de staffel rekening gehouden met de minimale AOW-franchise van € 18.475,- (2025) en met het maximaal pensioengevend loon als bedoeld in artikel 18ga Wet op de loonbelasting 1964 van € 137.800,- (2025).

In de maand april van het volgend jaar worden de jaarinkomens over het kalenderjaar van de deelnemers getoetst aan de matrixstaffel. Dit gebeurt door het bestand uit het pensioenadministratiepakket waarin de leeftijds- en inkomensgegevens van de deelnemers zijn opgenomen, in een Excel-routine te confronteren met de matrixstaffel.

Daaruit volgt voor welke deelnemers de premie geheel of gedeeltelijk moet worden aangepast in het pensioenadministratiepakket zodat hun jaaropbouw (op basis van beide regelingen, de basispensioenregeling en de spaarpensioenregeling samen) niet fiscaal bovenmatig is (conform pensioenreglement). In het pensioenadministratiepakket wordt vervolgens voor die deelnemers een lagere (of geen) premie voor het spaarpensioenkapitaal voor dat betreffende jaar in aanmerking genomen.

De te veel betaalde premie wordt aan de werkgever teruggestort met het verzoek deze premie als bruto loon aan de werknemer te betalen. De werknemer wordt geïnformeerd over de terugbetaling en de vaststelling van de lagere premie voor het spaarpensioenkapitaal. De werknemer weet dus ook dat een nabetaling van de teveel betaalde premie plaats zal vinden.

C. Toets op maximum pensioengevend loon

Voor ieder jaar wordt in het reglement een staffel opgenomen waarin, afhankelijk van de leeftijd van de werknemer, het maximuminkomen wordt bepaald waarbij voor een werknemer, rekening houdend met de basispensioenregeling, de volledige premie van 3,0% (2025) nog mag worden gestort en pensioen mag worden opgebouwd in de basispensioenregeling. Als het inkomen over het kalenderjaar hoger is dan het in de matrixstaffel aangegeven inkomen wordt over het inkomen dat uitgaat boven dat maximum inkomen geen premie in de spaarpensioenregeling voor die werknemer gestort en wordt voor het inkomen boven dat maximum inkomen ook geen pensioen opgebouwd in de basispensioenregeling.

In de maand april van het volgend jaar worden de jaarinkomens over het kalenderjaar van de deelnemers getoetst aan de matrixstaffel. Dit gebeurt door het bestand uit het pensioenadministratiepakket waarin de leeftijd- en inkomensgegevens van de deelnemers zijn opgenomen in een Excel-routine te confronteren met het voor hen in de matrixstaffel opgenomen maximuminkomen.

Voor werknemers die een gedeelte van het jaar werkzaam zijn geweest (dit blijkt uit het feit dat voor deze werknemers niet gedurende het hele jaar loonopgaven zijn gedaan) wordt in het kader van de toets het inkomen herrekend naar een jaarinkomen. Dit herrekende jaarinkomen wordt vervolgens getoetst aan het voor de betrokken werknemer geldende maximuminkomen uit de matrixstaffel.

Dit gebeurt door het werkelijk inkomen uit te drukken als een percentage van het herrekende jaarinkomen. Daarmee is een parttime percentage vastgesteld. Het voor de betrokken werknemer volgens de staffel geldende maximuminkomen wordt vervolgens vermenigvuldigd met dit parttime percentage. Dit leidt tot een voor de betrokken werknemer geldend maximum inkomen dat past bij het parttime percentage dat hij werkzaam is geweest. De pensioenopbouw van de betrokken werknemer wordt vervolgens, als het werkelijk inkomen hoger is dan dit parttime maximum inkomen, vastgesteld

op basis van dit parttime maximum inkomen. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het feit dat de maximale pensioengrondslag naar rato van het dienstverband / parttime percentage wordt toegepast.

Zoals hiervoor onder A. aangegeven wordt bij de maandelijkse loonopgave van de werkgevers een veld, parttime percentage, gevuld en aangeleverd aan het BPF.

Op basis van dit opgegeven percentage zal, conform de berekening als hiervoor bij werken gedurende een gedeelte van een jaar, worden getoetst aan het bereiken van de maximale opbouw bij parttime werk en zo nodig de opbouw tot dit maximum worden verlaagd. Op grond van artikel 18ga Wet op de loonbelasting 1964 wordt bij het bepalen van het maximum pensioengevend loon rekening gehouden met dit parttime percentage.

Uit het voorgaande volgt voor welke deelnemers de premie wordt afgetopt in de spaarpensioenregeling en voor het inkomen boven het maximuminkomen geen opbouw meer plaatsvindt in de basispensioenregeling.

In de administratie van de basispensioenregeling wordt vervolgens het voor die deelnemer geldende maximum inkomen opgenomen als pensioengevend loon. In de administratie van de spaarpensioenregeling wordt de premie voor het spaarpensioenkapitaal opgenomen die hoort bij het voor die deelnemer geldende maximum inkomen.

De te veel betaalde premie voor zowel de basispensioenregeling als de spaarpensioenregeling wordt vervolgens aan de werkgever teruggestort met het verzoek deze premie als bruto loon aan de werknemer te betalen. De werknemer wordt geïnformeerd over de terugbetaling. De werknemer weet dus ook dat een nabetaling van de teveel betaalde premie plaats zal vinden en dat zijn aanspraken op het voor hem geldende maximum zijn afgetopt.

D. Eindtoets aan normen middelloonregeling

Het fonds verricht bij ingang van het pensioen* een eindtoets aan de normen van de middelloonregeling. De toets die primair wordt verricht is een (vereenvoudigde) eindtoets op basis van het actuele loon:

Fiscaal maximum pensioen =

(aantal dienstjaren x actuele loon x opbouwpercentage (eindloon)) – AOW-inbouw

Het fonds hanteert voor de primaire toets voor het aantal dienstjaren een benadering. De reden daarvoor is dat het aantal dienstjaren (deelnemersjaren) pas sinds 2005 separaat wordt geregistreerd in de pensioenadministratie. Bij een gedetailleerde toets is het mogelijk het aantal deelnemersjaren uit het individuele dossier van een deelnemer te achterhalen.

De benadering van het aantal dienstjaren gebeurt door het totaalinkomen (dat is de som van alle pensioengrondslagen inclusief indexaties (voor zover toegekend)) te delen door het laatste jaarinkomen, de laatste pensioengrondslag herrekenend op jaarbasis, rekening houdend met het dienstverband / parttime percentage, in het volledige jaar voorafgaande aan de pensioeningang. Indien sprake is van een inkomende waardeoverdracht zal het aantal dienstjaren – indien dit voor een juiste fiscale toetsing nodig is - worden gecorrigeerd (om te voorkomen dat bij de toets fiscaal teveel dienstjaren worden meegenomen). Dit berekende aantal dienstjaren kan meer zijn dan 40 jaar met name wanneer een (inkomende of interne collectieve) waardeoverdracht heeft plaatsgevonden.

Het berekende aantal dienstjaren zal (rekening houdend met de correctie voor de inkomende waardeoverdrachten) in de meeste gevallen een onderschatting zijn van het werkelijk aantal dienstjaren. Immers in het totaalinkomen zijn ook jaren opgenomen waarin geen indexatie heeft plaatsgevonden terwijl de lonen wel zijn gestegen. Daarnaast zit er een carrièreontwikkeling opgenomen in het totaalinkomen. Door de onderschatting van het aantal dienstjaren wordt een lager

maximumpensioen berekend. Het effect op het lager maximum pensioen is groter dan het effect op de AOW-inbouw (die ook iets lager wordt door de onderschatting van het aantal dienstjaren).

Dit betekent dat als aan deze primaire toets, met de berekening van het aantal dienstjaren zoals hiervoor uiteengezet, wordt voldaan, vaststaat dat aan de eindtoets wordt voldaan.

In het zeer beperkt aantal gevallen dat niet aan de primaire toets wordt voldaan zal een gedetailleerde eindtoets worden verricht aan de hand van het uit het dossier van de betrokkene blijvende aantal dienstjaren.

***Uitstel en vervroeging**

In het geval sprake is van uitstel of vervroeging van de pensioendatum vindt de eindtoets aan de normen van de middelloonregeling als volgt plaats. Voorafgaand aan het moment van uitstel of vervroeging van de pensioendatum wordt de 'reguliere eindtoets' uitgevoerd voor de normale pensioenleeftijd. Indien de pensioenaanspraak de fiscaal maximale opbouw overschrijdt, wordt de pensioenaanspraak verlaagd naar deze fiscaal maximale opbouw. De eventueel verlaagde pensioenaanspraak wordt vervolgens getoetst aan de normeringen en beperkingen die gelden voor uitstel of vervroeging van de pensioendatum. Bij deze toets wordt voor de jaren vanaf 2015 rekening gehouden met het maximum pensioengevend loon in de zin van artikel 18ga Wet op de loonbelasting 1964.

Toets bij uitgaande waardeoverdracht

In het geval sprake is van een uitgaande waardeoverdracht vindt een soortgelijke toets plaats als de hiervoor opgenomen eindtoets met dien verstande dat dan, op de wijze zoals aangegeven voor die die eindtoets, het aantal dienstjaren tot die waardeoverdracht wordt vastgesteld en in de berekening wordt gehanteerd.

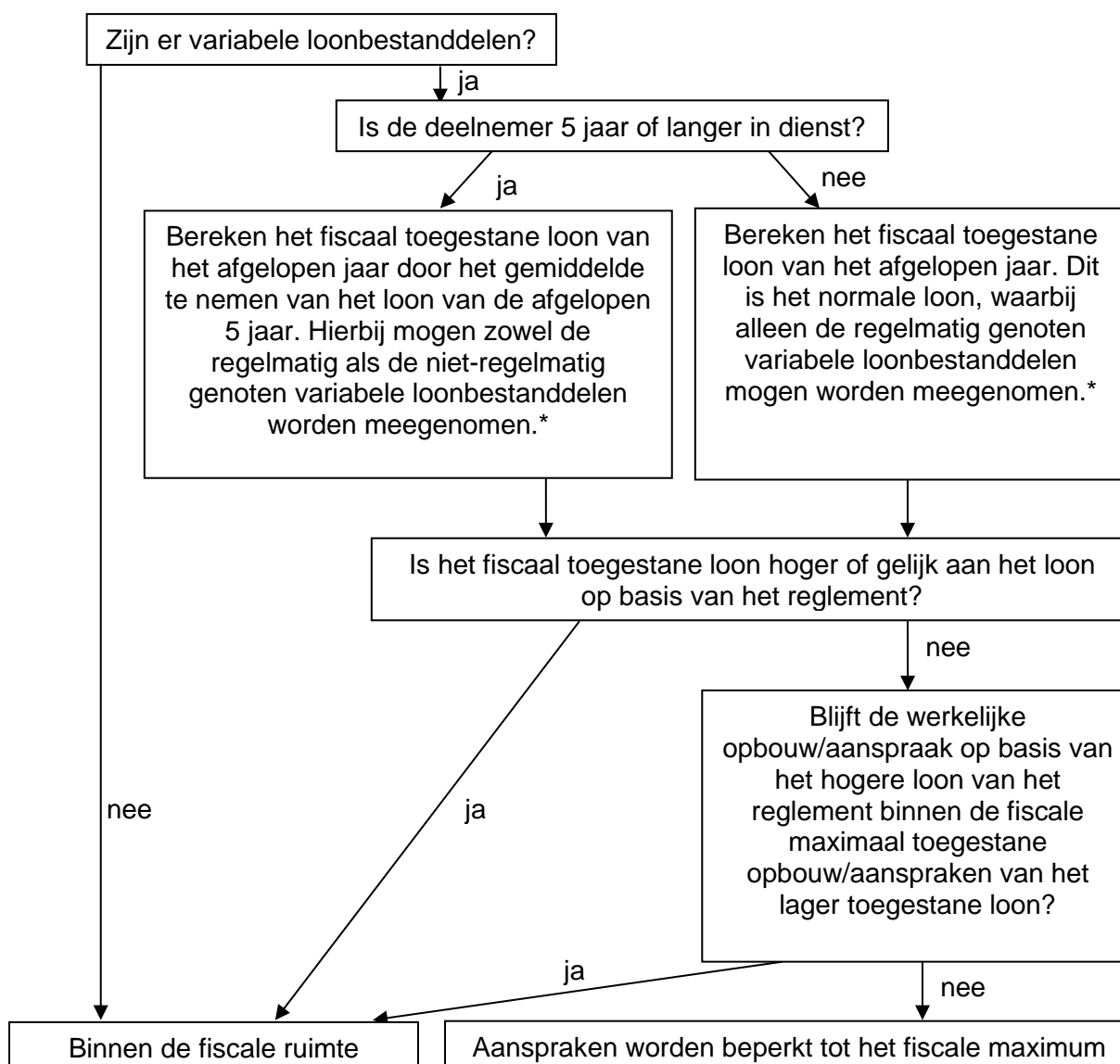
In een zeer beperkt aantal gevallen dat niet aan de primaire toets wordt voldaan zal een gedetailleerde eindtoets worden verricht aan de hand van het uit het dossier van de betrokkene blijvende aantal dienstjaren. Indien uit de gedetailleerde toets blijkt dat sprake is van fiscale bovenmatigheid, vervalt de fiscaal bovenmatige opbouw aan het fonds.

E. Eindtoets bij vooroverlijden

Indien een deelnemer voor de pensioendatum overlijdt, vindt de volgende toetsing en procedure plaats. Vanaf het moment van overlijden wordt alleen de basispensioenregeling voortgezet; de spaarpensioenregeling wordt niet voortgezet. Eerst wordt getoetst of het loon waarover op basis van het reglement aanspraken voor de basispensioenregeling worden opgebouwd binnen het fiscaal maximaal toegestane loon blijft. Indien dit niet het geval is, wordt vervolgens getoetst of de werkelijke opbouw/aanspraken op basis van het reglement binnen de fiscaal maximaal toegestane opbouw/aanspraken blijft/blijven. Hierbij kan de fiscale ruimte in verband met een bereikbaar loon (wegens carrièregroei) en het niet opbouwen binnen de spaarpensioenregeling worden meegenomen. In onderstaand stroomschema zijn de stappen opgenomen.

Het fonds vraagt bij de werkgever van de overleden deelnemer de gegevens over de lonen (onder andere de variabele loonbestanddelen) op over de afgelopen 60 maanden.

Stroomschema

* Op basis van onderdeel 3.8 van het Besluit van 9 september 2010, nr. DGB2010/2733M.